

PRESS KIT

Ji.hlava

Obsah	
SOUTĚŽNÍ SEKCE	3
OPUS BONUM	3
ČESKÁ RADOST	7
FASCINACE	12
FASCINACE: Expmrntl.cz	14
KRÁTKÁ RADOST	16
SVĚDECTVÍ	18
NESOUTĚŽNÍ SEKCE	21
SOUHVĚZDÍ	21
ZVLÁŠTNÍ UVEDENÍ	24
PRŮHLEDNÁ KRAJINA: Filipíny	26
FASCINACE: POKROK	28
FASCINACE: Michael Bielický	29
PRŮHLEDNÁ BYTOST: Lionel Rogosin	30
PRŮHLEDNÁ BYTOST: Shirley Clarke	30
POZNÁMKY K VÁLCE	31
ZKOUŠKA SIRÉN	33
VIRTUÁLNÍ REALITA	34
DOC ALLIANCE SELECTION	35
DOKUMENT ČT	37
MY STREET FILMS	38
CZECH JOY IN THE SPOTLIGHT	40
EMERGING PRODUCERS 2023: Veřejná prezentace	40
Ji.hlava New Visions Forum	40
PARTNERSKÉ A SPONZORSKÉ SPOLUPRÁCE 26. MFDF JI.HLAVA	41

SOUTĚŽNÍ SEKCE

OPUS BONUM

Opus Bonum vybírá pozoruhodný dokumentární film roku z různorodé kolekce reprezentující tendence světového dokumentu. Všechny filmy jsou podstatné, a tak festival nabízí další hru: jeden porotce* kyně vybere jeden film, dílo zářivé.

Autoportrét, Kanada, 2022, Joële Walinga / evropská premiéra

Jak vypadá svět z jiného než lidského pohledu? Překvapivě poetický snímek, který lze směle označit za zástupce pure cinema, nás prostřednictvím záběrů z bezpečnostních kamer z nejrůznějších koutů světa bere na pouť napříč ročními obdobími. Jednotlivé, na první pohled neutrálně zaznamenané útržky života vypadají jako rozpohybovaná výtvarná plátna či pohlednice, jež nám umožňují navštívit místa, která bychom jinak nikdy nenavštívili. Kamery, jakožto nástroje dohlížení, vyjevují nečekanou krásu industriálních prostorů, soukromých objektů i přírodní krajiny.

Vyšetřovatel, Česká republika, Chorvatsko, 2022, Viktor Portel / světová premiéra

Ani více než 25 let od hrůzných válečných zločinů spáchaných v bývalé Jugoslávii se tato tragická historie neuzavírá – pro příbuzné obětí, pro znesvářené národy ani pro českého vyšetřovatele, který se po letech navrácí na místa pátrání. Dokumentární cesta zpět se neubírá jen po drahách prchajících zločinců, ale je vedena i snahou zachytit něco z étosu právě v té době ustaveného Mezinárodního soudního Haagu a jeho dvojaké podstaty – prostřednictvím nezávislého vyšetřování válečných zločinů usilovat o nastolení smíru v případech komplikovaných etnických, národnostních a jiných konfliktů.

07:15 - Kos, Francie, 2022, Auffray Judith / mezinárodní premiéra

Stručný obsah dokumentu zní jako netradiční pohádka – starý poustevník a mladá dívka, která umí komunikovat s ptáky, zaslechnou jednoho dne zpěv neznámého ptáka a vydávají se do lesa a opuštěného dolu, aby jej našli. Ačkoli ve skutečnosti příběh zahrnuje moderní nahrávací zařízení a mikrofony, na jeho pohádkové poetičnosti mu to neubírá. Snímek, jehož středobodem je ptačí zpěv, nabádá k soustředěnému poslechu, a zároveň vede k zamyšlení nad tím, že i tak běžný zvuk, jako je zpěv ptáků, má v sobě něco záhadného.

Kristos, poslední dítě, Itálie, Francie, Řecko, 2022, Giulia Amati / mezinárodní premiéra

Na řeckém ostrově Arki žije tisíc koz, ale jen třicet lidí. Mezi nimi i jediný chlapec jménem Kristos, který právě dokončuje první stupeň základní školy. Aby mohl dokončit základní vzdělání, musí odjet studovat na jiný ostrov, což si ale jeho rodiče nemohou dovolit. Kristosova učitelka Maria je však rozhodnuta udělat pro to vše, co je v jejích silách. V poetickém observačním dokumentu čelí desetiletý chlapec dilematu, zda zůstat na rodném ostrově a stát se pastevcem jako jeho otec a bratři, nebo se vydat do neznáma.

Bum bum, Francie, 2022, Laurie Lassalle / mezinárodní premiéra

Uprostřed vřavy pouličních nepokojů se seznamuje filmařka a mladý levicový aktivista Pierre. Každou sobotu se setkávají, aby společně podpořili hnutí žlutých vest v pařížských ulicích protestující od listopadu 2018 za dostupné ceny bydlení a pohonných hmot, později však za celkovou ekonomickou spravedlnost a odstoupení francouzského prezidenta. Snímek sestává ze záběrů natočených ze srdce davu a autentických rozhovorů s odpůrci*kyněmi i příznivci*kyněmi hnutí. Introspektivní voiceover autorky přitom tematizuje její vášeň a romantické city, jež se v ní probouzí navzdory brutalitě a naléhavosti demonstrací.

Tichý pohled, Tchaj-wan, 2022, Hsin-Yao Huang / mezinárodní premiéra

Okres Tchaj-nan leží na jihozápadním pobřeží Tchaj-wanu. Místní obyvatelé žijí skromným životním stylem a věnují se pěstování rýže a rybolovu. Autor snímku zde po dobu dvanácti let žil, sbíral záběry nádherné pobřežní krajiny a zaznamenával životní osudy jejích obyvatel. V tomto časosběrném dokumentu se tak vyjevuje proměna přírody i městského osídlení vlivem lidské činnosti a zároveň stálost tradice a lidské sounáležitosti. Statické záběry na mořské vlny a rozlehlá rýžová pole budí dojem oživlých fotografií a vytváří tak kontemplativní film o pocitu bezčasí v rurální komunitě jihovýchodní Asie.

Cisco Kid, Spojené státy, 2022, Emily Kaye Allen / světová premiéra

Uprostřed rozlehlé pouště na americkém Západě leží opuštěné ruiny města, v nichž přežívají poslední podivínští obyvatelé. Jedním z nich je mladá žena, která se rozhodla opustit hektický ruch moderního života a zasvěcuje svůj život tvrdé práci. Přes den opravuje rozpadající se domy v městečku, v noci spí ve svém karavanu. Potkává přitom řadu místních i cestovatelů, s nimiž sdílí své radosti i pochyby. Časosběrný dokument funguje jako dvojí portrét: portrét ženy vzdorující představám společnosti a portrét místa žijícího v minulosti, které je plné svérázných figurek a fascinujících životních příběhů.

Teenagerky, Kanada, 2022, Fanie Pelletier / světová premiéra

Tři skupiny dospívajících kamarádek z Québecu procházejí obdobím velkých změn. Proces objevování vlastního těla a identity zaznamenávají chytrými telefony a sdílejí s vrstevníky*icemi z jiných koutů sesíťovaného světa. Kvůli silné potřebě vnějšího potvrzení své identity proměňují v pásmo vyretušovaných fotek a videí. Filmová kamera ale zachycuje i pocity prázdna a samoty a projevy hluboké vnitřní nejistoty, které pro Periscope, TikTok nebo Instagram nejsou tak atraktivní. Intimní portrét adolescence je natočen s pochopením pro prožívání a sebe prezentaci generace vyrůstající na pomezí skutečného a virtuálního světa.

Země v dohledu, Belgie, 2022, Giulia Angrisani, Mattia Petullà / mezinárodní premiéra

Sisco, Cecilia, Gibbo a Armelle pracují jako námezdní sběrači*ky zemědělských plodin. Spolu s ostatními sezónními dělníky*cemi přespávají na pozemcích farmářů. Pak putují dál. Jejich nepravidelný pracovní režim je odvislý od cyklických změn počasí. Chvíli sbírají jahody v Dánsku, pak víno ve Francii nebo pomeranče ve Španělsku. Nacházejí se sice na okraji společnosti, která jejich kočovný způsob existence někdy odsuzuje a jindy obdivuje, ale jsou relativně svobodní a nezávislí. Na práci i na penězích. Prekarizace, se kterou jiní dennodenně zápasí, je pro ně životním stylem. Neví, co bude zítra. Zbývá jim ovšem dost času na snění a hry.

Lepší evangelium, Španělsko, 2021, Javier Codesal / mezinárodní premiéra

Madridská residence Josete Massa je první domov duchodců na světě, určený pro seniory z řad LGTBIQ+ komunity. Javier Codesal zde natáčel mezi lety 2019 a 2020, v době, kdy budova procházela rekonstrukcí. Umisťuje obyvatele domova mezi sutiny téměř jako živé sochy do galerie. Jejich těla se, stejně jako jejich duše, vymykají heteronormativní představě o kráse. Jako novodobí apoštolové pronáší útržky biblických textů a citují Pasoliniho a Jarmana. Náboženské texty, které jim plynou ze rtů, se netýkají ani tak víry, jako kulturní tradice. Položily základ po staletí děděným kanonickým příběhům, které redukuje představitele a představitelky sexuálních menšin na soubor stereotypů.

Konec není podle mých představ, Spojené státy, 2022, Andrea Kleine / světová premiéra

V prosinci 2020 se z důvodu pandemie zrušila veškerá představení, které měla autorka filmu sjednaná pro malé experimentální divadlo v newyorském obvodu Queens. Rozhodla se tedy se svým partnerem, hudebním skladatelem, do divadla na dva týdny nastěhovat a každý večer performovat pro absentující publikum. Snímek přitom sestává ze směsice žánrů a forem od stand-up výstupů přes monology o umění i životě až k hudebním instalacím. V kombinaci s dokumentárními záběry na každodenní úkony tak vznikl film odhalující tragikomickou osudu umělce v karanténě, jehož tvorba postrádá bez živého publika smysl.

Yoyogi, Estonsko, Bělorusko, Japonsko, 2022, Max Golomidov / světová premiéra

Yoyogi je park, nacházející se v centru Tokia. Yoyogi je dějištěm, ale také hlavní postavou tohoto dokumentu. Záměrem režiséra ale není představit historii parku – až na úvodní titulky se o něm publikum nedozví žádná fakta. Dokument bez mluveného komentáře zachycuje park a jeho návštěvníky pouze statickou kamerou a jemným střihem. Děti hrající si na památníku, objímající se dvojice pod deštníkem na lavičce, mladíci soutěžící v rapu, bezdomovec, kterého mívá kolemjdoucí, dívka natáčející TikTakové video, skupinka černochů zpívající píseň v cizím jazyce. Meditativní observace.

Turnus, Slovensko, 2022, Jaro Vojtek / světová premiéra

Opatrovatelka, parta dělníků a řidič dálkového kamionu. Narodili se na Slovensku, po vstupu země do EU ovšem využili možnosti pracovat v libovolné zemi schengenského prostoru. Během týdenních pracovních turnusů v Rakousku, Německu nebo na evropských dálnicích se snaží sžít s cizím prostředím a neztratit kontakt s dětmi a partnery. Kvůli jejich budoucnosti za lépe placenou práci odcestovali. Teď je vinou své nepřítomnosti ztrácejí. Neví, co je čeká, až se vrátí domů. Trojice posmutnělých příběhů skládá lakonický portrét globalizovaného pracovního trhu, který lidem sice umožňuje plnit si sny, ale často za cenu velkých obětí.

Bud' tam, Rakousko, 2022, Caspar Pfaundler / mezinárodní premiéra

Tchaj-wan a Rakousko, dvě země na odlišných kontinentech, dvě kultury. Dva taneční soubory rozděluje mnoho odlišného a přeci jejich členové mluví stejnou řečí. Režisér dva roky s kamerou navštěvoval taneční zkoušky vídeňského státního baletu a tchajwanské taneční společnosti Cloud Gates Dance Theatre. Zachycuje, jak z drobných gest, kroků a figur vzniká představení, jež nakonec neuvidíme. Zaznamenává totiž něco víc než jen výsledné dílo. Sledujeme živou materii, která se pod vedením choreografa vtěšňuje a formuje do ideálního tvaru. Umění je jako život a život je jako umění.

Přes naše kopce, Švýcarsko, 2022, Mateo Ybarra / světová premiéra

Švýcarsko je jednou z mála evropských zemí, v níž stále platí povinná vojenská služba. Snímek dává nahlédnout za stěny kasáren, v nichž se vojáci účastní povinných drillů a cvičení, zároveň však nachází způsoby, jak si krátit dlouhou chvíli. Sledujeme mladé rekruty při každodenních činnostech: jídle, úklidu pokojů i videohovorech s okolním světem. Součástí montáže jsou však i domácí vlogy mužů, kteří již vojenským výcvikem prošli a o své zkušenosti, historiky i frustrace se dělí s internetem. Mezi zábavnými úryvky z vojenského života se tak vyjevují problematické aspekty militarizované společnosti.

Dezertéři, Chorvatsko, 2022, Damir Markovina / světová premiéra

„Před válkou jsem měla mnoho přátel, mnozí z nich už jsou mrtví,“ komentuje jedna z vypravěček školní fotku svých spolužáků*ček. „Měli jsme perfektní život, ale nikdy jsme nebyli spokojeni,“ dodává lakonicky. Gymnázium v Mostaru je spojilo, válka za nezávislost rozdělila. Mozaika vzpomínek na počátek 90. let je skládána z dobových pohlednic a tichých záběrů míst, kde se kdysi válčilo. Jejich dnešní klid kontrastuje s emotivními úryvky z dopisů chorvatských studentů*ek. Popisují v nich svůj útěk za hranice, zážitky z uprchlických táborů i přetrvávající nenávisť k nepřítelům, kteří je připravili o domov i mládí.

ČESKÁ RADOST

Česká radost jako prestižní výběr českých dokumentů není jenom soutěží o nejlepší z českých filmů, ale je především oslavou rozmanitosti v objevování nových témat i v dobrodružství kinematografického rázu.

Adam Ondra: Posunout hranice, Česká republika, Itálie, 2022, Jan Šimánek, Petr Záruba / česká premiéra

Adam Ondra patří mezi nejlepší sportovní lezce na světě. Dechberoucí souhru rukou a nohou předvádí na přírodních skalách i umělých stěnách. Přes tři roky natáčený dokument soustředěně sleduje jeho přípravu na LOH v Tokiu. Několikanásobný mistr světa tráví většinu dnů tréninkem a na dlouhé povídání nemá čas ani povahu. Promlouvá za něj symfonie vyrýsovaných svalů a přítelkyně Iva. Zatímco Adam šplhá do výšin, vyhrává závody a čelí rostoucímu tlaku médií a sponzorů, Iva vlastní lezeckou kariéru obětovala, aby jej mohla jistit ze země. Film intimních lidských detailů a spektakulárních přírodních celků zkoumá hranice fyzické zdatnosti i partnerské blízkosti.

Vyšetřovatel, Česká republika, Chorvatsko, 2022, Viktor Portel / světová premiéra

Ani více než 25 let od hrůzných válečných zločinů spáchaných v bývalé Jugoslávii se tato tragická historie neuzavírá – pro příbuzné obětí, pro znesvářené národy ani pro českého vyšetřovatele, který se po letech navrácí na místa pátrání. Dokumentární cesta zpět se neubírá jen po drahách prchajících zločinců, ale je vedena i snahou zachytit něco z étosu právě v té době ustaveného Mezinárodního soudního Haagu a jeho dvojaké podstaty – prostřednictvím nezávislého vyšetřování válečných zločinů usilovat o nastolení smíru v případech komplikovaných etnických, národnostních a jiných konfliktů.

Kapr Kód, Česká republika, Slovensko, 2022, Lucie Králová / česká premiéra

Dokumentární opera netradičním způsobem zpracovává životní příběh československého hudebního skladatele Jana Kapra (1914–1988). Tento dříve oslavovaný a komunistickým režimem protežovaný skladatel byl však v průběhu 70. let umlčen a vymazán z historie. Snímek využívá Kaprových hudebních kompozic stejně jako amatérských filmových záběrů a pomocí dadaisticky hravého libreta odhaluje jeho život a tvorbu na pozadí historických změn. Zákulisní záběry z nahrávání sboru přitom dekonstruuji biografický žánr a ukazují, jak náročné může být interpretovat archivní materiál, paměť a lineární vyprávění.

Pongo Calling, Česká republika, Slovensko, Velká Británie, 2022, Tomáš Kratochvíl / česká premiéra

Štefan Pongo odešel z Česka do Británie, aby spolu s rodinou unikl rasovým stereotypům a diskriminaci. Aby měl normální život. A také ho má, tedy až do chvíle, než se rozhodne na internetu reagovat na rasistické řeči českého prezidenta Miloše Zemana. Dráha osudu řidiče kamionu tak nabere úplně jiný směr. Citlivě pojatý osobnostní i rodinný portrét, film-argument, který proti zjednodušujícím, šovinistickým hodnocením staví plnokrevný obraz, v němž jsou rasové otázky více problémem k řešení než žitou skutečností. Je to vyprávění o cestě tam a zpátky napříč státy, přesvědčeními i naším svědomím.

Všechno dobře dopadne, Česká republika, 2022, Miroslav Janek / česká premiéra

Včelí královna neboli matka, trubci a dělnice. Pracovitost, pospolitost a nezištnost ve jménu funkčního společenství, v němž nezbývá prostor pro egocentrismus. Poetická esej líčí fascinující svět včelích úlů, jejichž uspořádání dává za příklad lidské společnosti. Díky pozorování hmyzu a rozhovorům se včelaři i odkazům z knihy Radomila Hradila *Včely a jejich svět* se dozvídáme, že včela, jakožto objektivně nejdůležitější stvoření na Zemi, se stala ohroženým druhem přičiněním lidstva, jehož chamtivost a sobeckost může dospět k jeho záhubě. Je však zřejmé, že pro Zemi vše dobře dopadne, ať už s lidstvem, či bez něj...

Je nalezena tím, koho hledá, Česká republika, 2022, Petr Michal / světová premiéra

Meditativní dokument Petra Michala sleduje současný život uznávané překladatelky Anny Kareniny. Film se do velké míry zabývá jejím vztahem s již zesnulým manželem a básníkem Petrem Kabešem a samotou, s níž se překladatelka musela vyrovnat. Nejedná se o konvenční dokumentární portrét, jelikož režisér neklade otázky a nechává Kareninu nahlas vyřknout její myšlenky a pocity, pozoruje ji nenucenou kamerou při práci či horských výpravách. Zároveň snímek představuje implicitní důkaz lásky k analogovému médiu, nejen knize, ale také analogovému filmu, jehož vlastnosti jsou nejen viditelné, ale téměř i hmatatelné.

Sami doma, Česká republika, 2022, Jan Foukal / světová premiéra

V nevelkém pražském bytě přechází koronavirový lockdown režisér snímku se svým kamarádem, kolegou muzikantem, který právě odešel od své přítelkyně. Sledováním jejich počínání v domácí izolaci se odhaluje realita pomalu plynoucího času pandemie, stráveného nuděním se, vyhlížením z okna a vařením. Film sestává ze záběrů na každodennost jejich soužití, kterou si zpestřují hraním a zpíváním, konzumací alkoholu a debatami o těžkostech romantických vztahů. Melancholické home video dvou lidí zavřených mezi čtyřmi stěnami tak otevírá obecnější otázky lidské potřeby společenské interakce a sdílení života.

8. den války, Česká republika, 2022, Oksana Moiseniuk / česká premiéra

Film se odehrává během osmého dne ruského válečného tažení na Ukrajinu. S deníkovou bezprostředností sleduje osm Ukrajinců a Ukrajek žijících v Česku – podnikatelku, uklízečku, stavební dělníky nebo řidiče autobusu. Dál se věnují svým zaměstnáním, nemohou si dovolit vystoupit z dosavadních životů. Myšlenkami jsou ale stovky kilometrů daleko a všemi dostupnými prostředky pomáhají krajanům*kám. Zajišťují ubytování pro uprchlíky*lice, shánějí neprůstřelné vesty, volají blízkým, kteří se schovávají před dopadajícími bombami. Čeká je hektických, emocionálně náročných 24 hodin. Ne prvních, a ne posledních.

á-B-C-D-é-F-G-H-CH-í-JONESTOWN, Česká republika, 2022, Jan Bušta / světová premiéra

Dětský film o největší hromadné sebevraždě 20. století rekonstruuje událost z roku 1978. Reverend Jim Jones přiměl téměř tisícovku stoupenců a stoupenkyň své sekty Chrám lidu, aby v osadě Jonestown v jihoamerické Guyaně vypili jed. Třetina z nich byly děti. Jan Bušta dává sadistům, voyerům a nekrofilům minutu na to, aby opustili kinosál. Jeho sebereflexivní dokument, který je výsledkem desetiletého časověného natáčení, nevyobrazuje drastické scény. Za zvuků audionahrávky z osudného dne sleduje koláž dětských přízraků, z jejichž úst zaznívá kázání o úniku před zkažeností světa.

Bandité pro baladu, Česká republika, Slovensko, 2022, Vladimír Morávek / světová premiéra

„Vyhořelá skupina brněnských intelektuálů se rozhodne odjet do Koločavy na Ukrajině a odehrát tam představení Balady pro banditu.“ Těmito slovy uvádí autorský kolektiv svůj film, ve kterém z převážně dokumentárních obrazů skládají lyrickou grotesku o jedné epochální cestě, která může být cílem. Ale taky nemusí. Hlavním výrazovým nástrojem se tu stává střih, stavící vedle sebe, často do produktivního konfliktu, různé záběry, výpovědi i významy. Stejně jako v básni se před našima očima v plné síle manifestuje „poetická funkce“ umění, jeho schopnost sloužit jako primární nástroj vyjadřování krásy.

Povolení k pobytu, Slovensko, Velká Británie, Česká republika, 2022, Mira Erdevički / světová premiéra

Studující učitel Ondřej, právnička Denisa a policista Petr jsou Romové, jimž se v Británii otevřel svět plný příležitostí, které by v Česku a na Slovensku hledali jen těžko. Mnohovrstevnatý, místy velmi intimní dokument, který obsahuje řadu scén natočených mobilními telefony samotných protagonistů*ek, vykresluje každodenní starosti i malá vítězství tří postav, které reprezentují vzdělanou a ambiciózní, a přesto stále zranitelnou komunitu Evropanů*ek, a pomáhají chopit se nabízených možností i ostatním. Kromě otázek o vykořeněnosti a hledání vlastní identity po Brexitu se humanismem protkaný snímek ptá i na to, jak jejich osudy ovlivnila epidemie covidu.

Šťastně až na věky, Česká republika, 2022, Jana Počtová / světová premiéra

Snímek představuje sondu do současných podob alternativních modelů partnerských vztahů, které často zpochybňují představu tradiční rodiny. Polyamorie, otevřené manželství či dlouhodobý milenecký poměr pro mnohé z protagonistů*ek představují naplňující životní styl, zároveň se však stále musí vyrovnávat s nepochopením společnosti nebo konflikty uvnitř vztahů. Režisérka sleduje vývoj vztahů protagonistů*ek napříč několika léty a v intimních rozhovorech ohledává radosti, strasti i nejistoty, které nezvyklé podoby lásky přináší, a odhaluje tak potřebu redefinice toho, co v dnešní době znamená partnerství.

Neviditelné krajiny, Česká republika, 2022, Ivo Bystřičan / světová premiéra

Dokumentární snímek vycházející z výzkumné metody field-recordingu dává prostor zaznít fyzickým místům, kde se odehrávají významné energetické, přírodní, ale i politické procesy. Režisér, hudebníci Václav Havelka a Pan Throrarensen, filozof Lukáš Likavčan a field-recordistka/a Sara Pinheiro a Magnús Bergson se ptají, o čem vypovídají zvuky, jimž v běžném životě nepřikládáme význam, a jak předznamenávají vývoj událostí, které ovlivňují životy nás všech. Zvuk se zde stává nástrojem, který leckdy dokáže zachytit geologický čas lépe než obraz.

Zdola, Česká republika, 2022, Tereza Vejvodová / světová premiéra

Již před pandemií žilo v České republice téměř 24 tisíc lidí bez domova. V následujících měsících se s bytovou nouzí kvůli růstu nezaměstnanosti začala potýkat řada dalších Čechů. Jejich realitu na vlastní kůži zakouší také Filip, pražský student sociální práce. Protagonista bezprostředního videodeníku natáčel v ulicích Ústí nad Labem. Během parných dnů se jeho existence scvrkla na hledání místa, kde by se najedl a přespal. Narůstající únavu a apatii prosvětlují krátké okamžiky radosti z projevů lidské solidarity nebo teplého jídla, které v daných podmínkách nepředstavuje samozřejmost, ale podmínku přežití.

Ti, kteří tancují ve tmě, Česká republika, 2022, Jana Ševčíková / česká premiéra

„Zkuste popsat, jaký to je vidět“, vybízí filmový štáb jeden z nevidomých aktérů dokumentu Jany Ševčíkové. Stejnou výzvou je pro něj vyjádřit, jak skutečnost vnímá a prožívá člověk se zrakovým hendikepem. Ševčíková proto slepotu nevysvětluje. Na příkladu každodenních situací empaticky a bez patosu ukazuje, jak se s ní žije šesti lidem, kteří nepřestávají snít, toužit a hledat způsoby, jak být v životě stejně svobodní jako vidoucí většina. Zdroje energie nacházejí v práci, sportu, tanci i vztazích. Do jejich světa nás přenáší i šerosvitná černobílá kamera a vrstevnatá zvuková stopa.

Návštěvníci, Česká republika, Norsko, Slovensko, 2022, Veronika Lišková / česká premiéra

Nejseverněji položené město na světě Longyearbyen je nejlidnatějším sídlem norského souostroví Špicberky. Česká sociální antropoložka se zde pokouší najít nový domov se svou rodinou, zatímco pracuje na výzkumu společenských proměn v tamější komunitě. Ztráta pracovních míst v těžebním průmyslu i komplikované vztahy mezi norskými rodáky, cizími přistěhovalci a turisty přispívají k proměně nálad ve městě, zatímco okolní zasněžená pohoří tají a laviny ohrožují každodenní existenci místních obyvatel. Portrét mikrokosmu ledového městečka je přitom syrovým obrazem současného globalizovaného světa.

More Miko, Česká republika, 2022, Robin Kvapil / světová premiéra

Miko je kamionák, po otci Rom a především člověk, který chtěl pomoci potřebným. Když česká vláda po chemických útocích na syrské civilisty a civilistky v roce 2018 hledala důvody, proč nepřijmout pár desítek dětí z řeckých utečeneckých táborů, vzal Miko spravedlnost do vlastních rukou a společně s iniciativou Češi pomáhají připravil pro dětské uprchlíky a uprchlice zázemí. Vládní představitelé ale dali přednost politickým zájmům. Zachrání situaci alespoň parlamentní volby a výměna na ministerstvech? Nelichotivý, ale přesně artikulovaný portrét Česka jako země, která nabídne pomocnou ruku jen, když se jí to vyplatí.

Tmání, Česká republika, Německo, 2022, Ondřej Moravec / česká premiéra

Vizuálně strhující interaktivní zkoumání prostoru, který reprezentuje zákoutí mysli a duše, ztrácející se v propadech depresivních a úzkostných stavů. Autobiografické vyprávění skládá útržky příběhů a popisy vnitřních pohnutí, přičemž vtahuje diváctvo do propracovaného světa někdy ilustrativních, někdy metaforicky propojených animací s důmyslnou zvukovou kompozicí, aby mohlo porozumět příčinám i prožívání deprese, snahám vymanit se z její temnoty i pocitům marnosti a tíhy. Otevřené, až deníkově intimní poznámky navigují pouť místnostmi, poschodími a různými prostředími, které ztvárňují projevy vnitřní tíhy.

Generace A: At' si každé dělá, co chce, Česká republika, 2022, Kryštof Zvolánek / světová premiéra

Jakub Strach alias NobodyListen je úspěšný český DJ a hudební producent. Portrétní snímek o jeho tvorbě a životě lze vnímat jako generační výpověď mladých mileniálů*ek z klubového prostředí. Během stovek odehraných koncertů a chystání věhlasné party Addict se protagonista filmu musí vyrovnávat s následky zranění ovlivňujícími jeho image. Záběry ze zákulisí koncertů se mísí se scénami každodenního života, v nichž se Nobody zamýšlí i nad temnými stránkami klubové scény, jako jsou drogy nebo misogynie. Při natáčení přitom udeří pandemie a vyjeví existenční nejistoty spojené s prací v kulturním sektoru.

za jak dlouho začnou pejska pálit tlapičky když vystoupí na dálnici, Česká republika, 2022, Anna Petruželová / světová premiéra

Hlavním motivem dokumentu je cesta. Cesta metaforická, duchovní, cesta hmatatelná, lesní stezka, silnice, chodník, drogový trip nebo cesta do zahraničí. Režisérka slepuje koláž mikropříběhů lidí a míst, kteří se k cestě vyjadřují. Její dokument osciluje mezi hravým absurdem, existenčními a existenciálními otázkami, environmentalismem a společenským komentářem. Dynamičnost a rytmus vyprávění pak určují přeskoky mezi různými formami záznamu, jako je analogový film, digitální film či natáčení na mobilní telefon.

Lidi, Česká republika, 2022, Kateř Tureček / světová premiéra

Mnohovrstevnatý snímek na jedné straně funguje jako autobiografický portrét nebinárního člověka, zároveň však přibližuje široké spektrum obtíží i radostí, kterými prochází trans a nebinární lidé v Česku. Osobní je v tomto filmu politické, a proto se v kaleidoskopu situací objevují intimní rozhovory s maminkou u smažení řízků, záběry na krojované slavnosti na Slovácku, povídání o svých coming outech u ohně i vážná témata diskriminační české legislativy týkající se trans osob. Civilní charakter snímku přitom umocňují autentické rozhovory a záběry z ruční kamery provázející životy protagonistů*ek.

Chceme umírat, Česká republika, 2022, Martin Ježek / světová premiéra

Poetický příběh vztahu proletářské dvojice v letech hospodářské krize a nezaměstnanosti – ze všech filmových režii E. F. Buriana je jeho poslední film *Chceme žít* (1949) pravděpodobně nejhorší. Záměr vytvořit silné filmové dílo, které by spojovalo moderní výrazové prostředky s ideologickými kánony socialistického realismu, zcela ztroskotal. Ježek s Tarnovským tyto „trosky“ objevili a pokusili se na nich znovu vystavět stavbu z beznaděje a marnosti života. Ježek fotochemickou cestou přepsal vybrané pasáže s co největší mírou pokory k dílu velkého avantgardisty, Tarnovski podobným způsobem zviditelňuje zvukovou stopu. Improvizované setkání zvuku a obrazu v dialogickém módu může přinést různá nedorozumění ústící v nejednoznačný kompromis.

FASCINACE

Fascinace jsou velkou továrnou experimentální kinematografie, která film opřený o realitu zbavuje všeho, co jej tíží, a podstatným způsobem tak prohlubuje možnosti filmového vnímání.

FUNGUS, Japonsko, 2022, 8 min., Yoshiki Nishimura / světová premiéra

Všechno je tady, Francie, Itálie, 2022, 13 min., Anna Marziano / mezinárodní premiéra

Když vystřelí, Kolumbie, Nizozemsko, 2021, 5 min., Ana Bravo Pérez / evropská premiéra

Manifest přežití: Umění tvořit potomky, Německo, 2022, 11 min., Dan Dansen / světová premiéra

pliii, Rakousko, 2021, 4 min., Tina Frank / mezinárodní premiéra

mluví barvou?, Rakousko, 2022, 22 min., Dieter Kovačič, Billy Roisz / evropská premiéra

Krávy:Ostatky, Francie, 2021, 7 min., Jean-Michel Rolland / evropská premiéra

Deep Nostalgia - Anarchisté, Nový Zéland, 2022, 5 min., Brit Bunkley / světová premiéra

Vezení se slavíky, Nizozemsko, Velká Británie, 2022, 13 min., Ewan Macbeth / světová premiéra

Příklad # 35, Kuba, Uruguay, 2022, 7 min., Lucía Malandro, Daniel D. Saucedo / světová premiéra

Život beze snů, Spojené státy, Francie, 2022, 14 min., Jessica Bardsley / evropská premiéra

Geometrie lovce, Jižní Korea, 2022, 10 min., Soh Boram / evropská premiéra

New York stav myslí, Kanada, 2022, 14 min., Mike Hoolboom / světová premiéra

Turbulence, Německo, 2022, 15 min., Telemach Wiesinger / světová premiéra

Venušin přízrak, Kypr, 2022, 11 min., Christiana Ioannou / světová premiéra

Rozloučení, Finsko, 2022, 11 min., Seppo Renvall / světová premiéra

Francie, Itálie, Řecko, Spojené státy, 2022, 6 min., Philip Cartelli, Mariangela Ciccarello / mezinárodní premiéra

Restaurování spektra, Brazílie, 2022, 7 min., Felipe Mussel / evropská premiéra

Zvuk času, Itálie, Brazílie, Venezuela, 2022, 15 min., Jeissy Trompiz / evropská premiéra

Souřadnice, Tchaj-wan, 2022, 9 min., Alysée Yin Chen / světová premiéra

Křižovatka, Austrálie, 2022, 11 min., Richard Tuohy / světová premiéra

HACKOVÁNÍ BUDOUCNOSTI, Velká Británie, Polsko, 2022, 13 min., Guli Silberstein / evropská premiéra

Zůstaň se mnou, svět je zničující místo, Spojené státy, 2021, 9 min., Angelo Madsen Minax / mezinárodní premiéra

Cesta uvnitř města, Irák, Turecko, Německo, 2022, 12 min., Sarah Kuru / mezinárodní premiéra

Barbershop, Irák, Spojené státy, Německo, 2022, 8 min., Bassim Al Shaker / mezinárodní premiéra

FASCINACE: Expmrntl.cz

Expmrntl.cz je soutěžní přehlídka nejnovějších českých experimentálních filmů, které se vztahují ke skutečnosti a neustávají v pátrání po nových výrazech jejího zpracování na filmový materiál a digitální formáty.

Pro(s)thetic dialogues, Česká republika, 2022, 22 min., Georgy Bagdasarov, Alexandra Moralesová / česká premiéra

Krajina popela, Česká republika, 2022, 6 min., Eliška Plechatová / světová premiéra

Planetary Thermodynamics : Energy Justice, Česká republika, 2020, 18 min., Michal Mitro / světová premiéra

Dílo na pomezí dokumentu a fikce předkládá novou podobu budoucího světa, v němž energie, jakožto univerzální a nezníčitelná síla, určuje uspořádání globálních aktivit a vztahů. Film je reflexí toho, jak může vypadat postkapitalistická společnost, v níž panuje energetická spravedlnost, na jejímž chodu se podílí jak lidský, tak i mimolidský faktor.

lesy a pobřežia pri zingste, Slovensko, Česká republika, 2022, 6 min., Peter Podolský / světová premiéra

Kambium 1492, Slovensko, 2022, 24 min., Denis Kozerawski, Peter Kašpar / světová premiéra

Rapper Čavalenky vypráví příběh dubového lesa. Příběh stromů, jejichž kořeny sahají do doby před antropocénem a jejichž dřevo pomohlo lidstvu k nejzásadnějším historickým průlomům. Stromů, jejichž hodnotu přesto všechno vnímáme pouze optikou trhu, neboť cenu pro nás mají, jen když jsou pokáceny, nařezány a prodány.

Glasswork, Česká republika, 2022, 1 min., Zdeněk Picpauer / světová premiéra

Spršky zabarvených světelných paprsků protínají temnotu jako o silvestrovské noci. Zatímco se ale oslavné ohňostroje po zahřmění rozplynou do nicoty, po roztříštěných sklenicích zůstává materiální artefakt. Řezavé střepy se tak stávají připomínkou reálné stopy, kterou na nebi zanechává lidská atrakce.

Narodíme se a vyrosteme, Česká republika, 2022, 6 min., Lenka Tam Nguyen / světová premiéra

Asterión, Česká republika, Slovensko, 2022, 15 min., Francesco Montagner / česká premiéra

A guided tour through Glare, and then everything stayed the same, Německo, 2021, 7 min., Martin Kohout / česká premiéra

Krátké vertikální video přibližuje prostory knihovny broumovského kláštera a kombinuje dokumentární prvky s 3D animací a syntetickým, hudebně laděným komentářem. Vnitřní režijní dialog reflektuje Kohoutova vlastní díla vystavená v rámci projektu Ora et lege, jenž spojuje současné umění s kulturou a učením benediktinů.

Neo-Aboriginal, Česká republika, 2022, 4 min., Vladimír Turner / světová premiéra

Novodobý domorodec, sám na opuštěné planetě, obklopen chladnou přírodou buduje nový svět ze zbytků zaniklé civilizace. Surrealistické audiovizuální dílo se zamýšlí nad otázkou lidské existence, kdy svět je na pokraji zkázy, a evokuje truchlení aktivistického umělce nad ekologickou katastrofou.

The Signature of Certain Things, Česká republika, 2022, 16 min., Zbyněk Baladrán / světová premiéra

Audiovizuální esej využívající digitalizovaný 8mm formát se zabývá otázkou, co je podstatou současného umění a komu je určeno. Snímek rozdělený do devíti kapitol se opírá o praktické zkušenosti a vystavovaná díla v bratislavské galerii Gandy a zkoumá vztah mezi uměleckým dílem jako celkem, jeho znaky a signaturami i institucionálním zázemím.

Prázdná místa / A co ty, Mirečku?, Česká republika, 2022, 12 min., Jan Rousek / světová premiéra

Jak dnes vypadají místa, v nichž se odehrály ikonické scény z československých filmových klasik? Snímek pomocí audiostopy přenáší publikum do kinematografických skvostů minulého milénia, zatímco pomocí kontrastních záběrů z dnešní doby vytváří provokativní most mezi předchozími dekádami a současností.

Digital Climate II. - I just want to feel solid ground under my feet, Česká republika, 2022, 3 min., Kristýna Sidlářová / světová premiéra

Vizuální esej za doprovodu ambientní elektroniky představuje virtuální prostředí, které pouze vzdáleně připomíná náš každodenní svět. Trojrozměrné digitální objekty komponované z technologických i organických struktur v něm vytváří dystopickou neznámou krajinu, z níž vše lidské již dávno vymizelo.

D-SEED I., Česká republika, 2022, 10 min., Martin Dominik Kratochvíl / světová premiéra

Hudební kompilaci pěti interpretů*ek doplňují haptické obrazy sochařských objektů, u nichž autor vyzdvihuje látkovou materialitu. Snímek v návaznosti na aktuální ekologickou krizi nastiňuje surreální svět, v němž se zhmotňují představy nových organismů.

Dromoracing, Česká republika, 2022, 5 min., Daniel Burda / světová premiéra

Lycaeon, Česká republika, 2022, 9 min., Marina Hendrychová / světová premiéra

Kombinovaný snímek v sobě spojuje nejen různé techniky, ale i tematické okruhy. Titulní mytická postava je jen jedním z aktérů ve snovém světě promlouvajícím k současnému publiku kódy médií a narativů jemu blízkých. Jako bychom vidinu nebo noční můru uvěznili ve smyčce počítačového prostředí.

KRÁTKÁ RADOST

Krátká radost nabízí výběr nejlepších světových krátkých filmů – svrchovaných děl, která prozkoumávají na malém a ještě menším prostoru možnosti a sílu dokumentu.

Nad lesy, Itálie, 2022, 8 min., Jacopo Marzi / mezinárodní premiéra

Alexandrina - Blesk z čistého nebe, Brazílie, 2022, 11 min., Keila Sankofa / mezinárodní premiéra

Tři sestry, Írán, Německo, 2022, 12 min., Iman Behrouzi / světová premiéra

Modrá postel, Belgie, 2021, 25 min., Lize Cuveele / mezinárodní premiéra

Melodie sanatoria, Ázerbájdžán, 2022, 15 min., Leylakhanim Ganbarli / světová premiéra

Mořský led, Mexiko, 2022, 10 min., Sergio H. Martín / evropská premiéra

Letní láska, Argentina, 2021, 22 min., Eline Marx / evropská premiéra

EVA - vizuální esej o ženském těle, Dánsko, 2021, 9 min., Emma Ishøy / mezinárodní premiéra

Tentokrát oheň, Spojené státy, 2022, 21 min., Mariam Ghani / evropská premiéra

Já & Ona, Estonsko, Egypt, 2022, 17 min., Eldar Basmanov, Ahmed Fouad Ragab / světová premiéra

13 vajec, Kanada, 2022, 14 min., TJ Cuthand / evropská premiéra

Jak se dívat na pornografii, Kanada, 2022, 20 min., Mike Hoolboom / světová premiéra

ZÁŘIVÝ, Lucembursko, Rakousko, 2022, 16 min., Ken Rischard / světová premiéra

Ruka, která se dotýká paže, Spojené státy, Brazílie, 2022, 14 min., Calac Nogueira / světová premiéra

Modrý pokoj, Spojené státy, 2022, 12 min., Merete Mueller / evropská premiéra

Zóna, Portugalsko, 2022, 11 min., Viktor Nemeth / světová premiéra

Kronika ničeho, Tchaj-wan, 2022, 24 min., Chun-tien Chen / mezinárodní premiéra

Krátký film o viru, Polsko, 2022, 15 min., Jan Pawel Trzaska / mezinárodní premiéra

VZTEK, Francie, 2022, 9 min., Muriel Cravatte / evropská premiéra

Interiér, Řecko, 2022, 13 min., Laura Maragoudaki, Tatiana Mavromati / mezinárodní premiéra

MUSÍME PŘEŽÍT: Fukušima!, Slovensko, 2022, 13 min., Tomáš Krupa / mezinárodní premiéra

Algoritmus krásy, Belgie, 2022, 20 min., Miléna Trivier / světová premiéra

Hraniční rozhovory, Německo, 2022, 30 min., Jonathan Brunner / evropská premiéra

30' 70 60' 120, Španělsko, 2022, 10 min., Marta Valverde / světová premiéra

Budujeme Slovensko – Dekorace, Slovensko, 2022, 26 min., Mária Pinčíková / mezinárodní premiéra

GUADIANA VE ČTYŘECH VĚTÁCH, Portugalsko, 2022, 13 min., Pedro Figueiredo Neto, Burak Korkmaz / světová premiéra

Serpentis, Česká republika, 2022, 19 min., Sarah Lomenová / světová premiéra

Legenda bez pasoše, Česká republika, 2022, 21 min., Maja Penčíč / světová premiéra

SVĚDECTVÍ

Svědectví je výběrem filmů, které z různých stran zachycují situaci světa, a jakkoli by se mohlo zdát, že mezi nimi není žádná spojnice, v kontextu světové i české dokumentární tvorby jsou všechny z mnoha důvodů neopomenutelné.

Do konce, Spojené státy, 2022, Rachel Lears / česká premiéra

Na mezinárodní panelové diskusi o klimatické změně roku 2018 se vědci a vědkyně shodli na tom, že společnost musí do roku 2030 projít radikální změnou, aby se zabránilo katastrofě. Tyto změny musí jako první proběhnout ve vysoké politice. Dokumentaristka Rachel Lears sleduje napínavý příběh čtyř aktivistek, které překročily práh Bílého domu, aby se pustily do vášnivého boje o záchranu naší budoucnosti. Architektky Green New Dealu Alexandria Ocasio-Cortez a Rhiana Gunn-Wright, Varshini Prakash ze Sunrise Movement a Alexandra Rojas z Justice Democrats po tříletém snažení dosáhly toho, že Kongres schválil největší plán investic do snížení emisí oxidu uhličitého ve své historii.

Chuť velryby, Francie, 2022, Vincent Kelner / česká premiéra

Obyvatelé Faerských ostrovů od pradávna využívají hojnost okolního moře a surovin, které nabízí. Během let se lov kulohlavců (druhu příbuzného delfinům) stal nejen důležitým zdrojem obživy, ale také národní tradicí. Aktivisté a aktivistky pro ochranu práv zvířat ale lov považují za nehumánní a zbytečně krutý. Argument zachování tradic podle nich neplatí, neboť Faeřané nyní mořské savce nahánějí s pomocí vysílaček a motorových lodí. A národní kultura přece nemůže být závislá na vyhlazování ohrožených tvorů. Je-li však faerský způsob získávání masa z dnešního pohledu barbarským, tak proč ještě existují moderní továrny na maso zabíjející dennodenně miliony zvířat?

Kamufláž, Argentina, 2022, Jonathan Perel / česká premiéra

Argentinský prozaik Félix Bruzzone si před několika lety koupil dům poblíž rozlehlé vojenské základny Campo de Mayo u Buenos Aires. Nešlo o náhodnou volbu. Jeho matka byla během vlády vojenské junty na přelomu 70. a 80. let unesena a držena právě tam. Cílem spisovatelovy autoterapeutické mise je odhalit také ostatní temná tajemství dané lokality. Idylická okolní příroda vytváří ostře kontrastní podklad ke krutostem páchaným argentinskou vládou, o nichž vyprávějí místní pamětníci. Z jejich výpovědí Bruzzone skládá obraz místa, které významně přispělo k rozvratu jeho rodiny i celého národa.

Koudelka překračuje stejnou řeku, Turecko, 2021, Coşkun Aşar / mezinárodní premiéra

V posledním čtvrtstoletí se významný český fotograf a člen mezinárodní agentury Magnum Photos Josef Koudelka mnohokrát vydal po stopách řeckého filozofa Hérakleita a navštívil více než dvě stovky helénistických a starověkých římských měst. A jim také věnuje svůj poslední velký projekt Ruiny. Turecký dokumentarista Coşkun Aşar zachycuje umělce epickou pouť napříč Středomořím i jednotlivé fotografie, které během této cesty vznikly, a s respektem a pokorou portrétuje tvůrce, jenž hledá absolutno ve svém životě, díle i filozofii jako takové.

Šťastná práce – aneb jak nás sabotovali, Finsko, 2022, John Webster / česká premiéra

Platy generálních ředitelů raketově rostou. Mzdy řadových zaměstnanců se zvýšily jen nepatrně. Podle jednoho průzkumu vnímá pětina pracujících své šéfy jako soupeře. Většina z nich v práci není spokojena a nepovažuje ji za naplňující. Aby John Webster této dynamice líp porozuměl, bere si na pomoc myšlenky antropologa Davida Graebera a vrací se k raným továrním modelům. Realitu za nablýskanou korporátní fasádou přibližují dnešní zaměstnanci: stres, nekompetentní vedení, syndrom vyhoření. Černohumorná analýza kapitalistické práce hledá odpověď na otázku, jestli lze být dnes v práci vůbec šťastný

Do plevele: Dewayne "Lee" Johnson versus společnost Monsanto, Kanada, 2022, Jennifer Baichwal / evropská premiéra

Dokument představuje soudní spor Dewaynea „Lee“ Johnsona, který zažaloval agrochemickou společnost Monsanto, jejíž herbicid mu způsobil rakovinu. Johnsonův případ byl první z tisíců žalob uvalených na společnost a její herbicid, který byl jedním z nejprodávanějších na světě. Snímek nepopisuje pouze příběh poškozeného, ale ukazuje chamtivost velké společnosti, která výtěžek staví nad zdravím lidí a ovlivňuje vědecké studie ve svůj prospěch. Film je také ekologickým a humanistickým apelem, který překračuje hranice konkrétních soudních případů.

Atlantský Ragagar, Švýcarsko, 2022, Gilles Aubry / světová premiéra

Pláž Sidi Bouzid nedaleko marockého přístavního města Al-Džadída je proslulá svou průzračnou vodou a neobyčejnou biologickou rozmanitostí. Žijí zde desítky druhů mořských řas. Některé z nich jsou ovšem farmaceutickými a potravinářskými firmami využívány při výrobě agarového prášku. Nedaleko se nacházejí také továrny na výrobu rybích konzerv a fosfátových hnojiv, způsobující znečištění vod a ovzduší. Dokument formou performativních intervencí stírajících rozdíl mezi lidským a přírodním prozkoumává mnohovrstevnatý vztah místních obyvatel k ekosystému, který představuje současně zdroj úžasu i obživy.

Rojek, Kanada, 2022, Zaynê Akyol / česká premiéra

Islámský stát bývá prezentován jako unikavé, odosobněné zlo, zhmotňující se jen během teroristických útoků. Režisérka Zaynê Akyol se neurčité hrozbě rozhodla pohlédnout do tváře a dát jí konkrétní tvar. Získala unikátní přístup k desítkám zadržených džihádistů z celého světa. Zároveň vyzpovídala jejich manželky. Místo výslechu, na který jsou zvyklí, je nechává volně vyprávět o dětství, víře, snech a zkušenostech i historii obávané organizace. Jejich mrazivou vizi celosvětového chalífátu, kterou neopouštějí ani po pádu ISIS, konfrontuje s leteckými záběry Sýrie zdecimované právě fanatiky stavějícími ideologii nad lidské životy.

Elfriede Jelinek - Jazyk bez hranic, Německo, Rakousko, 2022, Claudia Müller / česká premiéra

Zasněžené vrcholky hor, malebné vesničky a spořádaná města. Takové je Rakousko, které známe z cestopisů. Stejně Rakousko, do jehož maloměšťácké morálky už od 60. let bodá kritický osten spisovatelky a dramatičky Elfriede Jelinek. Její dokumentární portrét se ale nespolehá na pouhou biografii slavné literátky. Namísto toho hledá důvody, proč autorčino konstatování nevyřízených účtů z minulosti národ pobuřuje do té míry, že se k provokativní nositelce Nobelovy ceny za literaturu obrátil zády. Osobní je politické. Jazykový experiment je politický nástroj. Historie je stín, který se bude vznášet nad občany a občankami země, dokud mu sami nevyjdou naproti.

Obyčejné dějiny ničení, Německo, Litva, Nizozemsko, 2022, Sergei Loznitsa / česká premiéra

V dokumentu inspirovaném knihou esejí Winfrieda Georga Sebald se Sergej Loznica zabývá otázkou, zda je etické využívat civilní obyvatelstvo k válečným cílům a zda je možné morálně ospravedlnit užití prostředků hromadného ničení. Sestřih archivních záběrů zobrazuje německá města rozbombardovaná spojeneckými vojsky za druhé světové války a podává hrůzné svědectví o destrukci a jejích důsledcích, jež v mnoha kruzích zůstaly promlčené.

Jazyk ptáků, Francie, 2022, Erik Bullot / česká premiéra

Lidé se od nepaměti snaží pochopit, popsat, napodobit a přeložit do vlastní řeči zpěv ptáků. Možná v naději, že s nimi budou moct komunikovat. Film vyprávěný z budoucí perspektivy, poté, co proběhlo šesté masové vymírání druhů, je pojat jako ironický průlet dějinami těchto pokusů o navázání mezidruhového dialogu. Prostřednictvím série setkání s hudebníky a muzikology formuluje otázku, zda ptačí zpěv plní pouze biologickou funkci, nebo má také poetické kvality a pevná pravidla. Mnohdy absurdní snaha prolomit tajemství zvířecího jazyka ovšem není vedena pouze zvědavostí, ale též znepokojivou touhou po dominanci.

Části těla, Spojené státy, 2022, Kristy Guevara-Flanagan / česká premiéra

Hollywood je v éře #MeToo vyobrazován jako toxické prostředí, které využívá různých forem nátlaku k tomu, aby přiměl herečky svléknout se před kamerou. Kristy Guevara-Flanaganová ve svém pásmu rozhovorů s Jane Fondovou a dalšími hvězdami vrací ženám aktivní roli. Dává jim tvář, hlas i pocity, které jim byly odeprény. Prostřednictvím bohatého archivního materiálu zároveň zkoumá formy reprezentace ženského těla v americkém filmovém průmyslu. Sledujeme práci sexuálních choreografek a kouček, které ovládají techniky, jak během natáčení simulovat pohlavní akt nebo navodit iluzi intimity. Ženy jsou oběťmi i spolutvůrkyněmi prostředí, které fetišizuje jejich těla a proměňuje je v erotické objekty.

Poslání: Radost – Hledání štěstí v neklidných časech, Spojené státy, 2021, Louie Psihoyos, Peggy Callahan / česká premiéra

Dvě ikony světového náboženství a boje za svobodu se setkávají po mnoha letech odloučení a rozpravují na téma hledání radosti v dnešním komplikovaném světě. Dalajláma, buddhista a duchovní vůdce Tibetu, a Desmond Tutu, jihoafrický arcibiskup a bojovník proti apartheidu, jsou přitom dlouholetí přátelé, které spojuje šibalství a smysl pro humor. Snímek představuje rekonstrukce jejich životů a politických událostí, které je formovaly jako politické a duchovní vůdce. V záznamu unikátního rozhovoru vedou misi za hledání radosti, v níž je přitom podporují poznatky moderních vědců a vědkyň i myšlenky literátů a literátek.

Good Old Czechs, Česká republika, Slovensko, 2022, Tomáš Bojar / světová premiéra

František Fajtl a Filip Jánský byli jedni z mála československých letců, kteří se za druhé světové války zúčastnili bojů na všech významných evropských válčištích a vyšli z nich živí. Právě různým místům a osudům, ale i cestám jim napříč je věnován ojedinělý stříhový dokument, spojující autentické výpovědi přímých svědků událostí a málo známé archivní záběry. Vzniklý amalgám obrazů, proslovů a hudební/zvukové složky není ani zdaleka jen typickou historickou ilustrací. Před našima očima se odvíjí sugestivní vyličení života v bezútěšných podmínkách, daleko od domova a blízko smrti.

Hmota mimo místo, Rakousko, 2022, Nikolaus Geyrhalter / česká premiéra

Na první pohled, zdálky a z nadhledu, je to půvabná podívaná na scénérii mořského zálivu, a až detailní záběry ukážou, že pobřeží je plné vyplavených plastových lahví. V pomalých, kontrastních statických obrazech se ubírá konceptuální dokument sledující sisyfovské úsilí dostat odpad na místo jemu vymezené. Nepatřičnost, obsažená v titulu filmu, se totiž nejviditelněji vyjevuje na obří asijské skládce, jen zdánlivě bezedné jámě určené k zahrabání všeho, co zbylo po lidech. Odpad vytváříme i na těch nejméně pravděpodobných místech, jako jsou horské vrcholy nebo mořská hladina, a naše snaha ho někam pohřbit, skrýt, zneviditelnit tak působí absurdně.

NESOUTĚŽNÍ SEKCE

SOUHVĚZDÍ

Sekce Souhvězdí představí filmy, které v posledním roce zazářily na světové dokumentární scéně.

Mara, Francie, 2021, Sasha Kulak / česká premiéra

Mara znamená v běloruštině sen, ve smyslu naděje, ve slovanské mytologii se tak označuje žena duch, která se lidem zjevuje ve spánku a přináší buď sny, nebo noční můry. Umělecké zosobnění této mytické postavy se ve stejnojmenném filmu prochází ulicemi Minsku v letech 2020–2021. Během protestů proti diktátorskému režimu je symbolickým vyjádřením nadějí i následných hrůz pro občany*ky dožadující se svých prostých práv i svobod. A pro režiséru filmu je ztělesněním alter ega, které jí v poetické zkratce umožňuje mluvit o nejosobnějších obavách i tužbách tváří v tvář neradostné realitě nepřející snům.

Muzeum revoluce, Srbsko, Chorvatsko, Česká republika, 2021, Srđan Keča / česká premiéra

Bělehradské Muzeum revoluce se mělo stát dalším brutalistním monumentem oslavujícím socialistickou Jugoslávii. Plán však nebyl realizován a v opuštěné stavbě z roku 1961 nyní žijí lidé bez domova. Mezi ně patří mladá matka se svou dcerou nebo stárnoucí Mara. Jejich životy nemohou být vzdálenější utopickým vizím o dokonalém světě. Srbský tvůrce Srđan Keča přetavil svou videoinstalaci z roku 2014 do snímku, jenž s pokorou nahlíží do křehkého osobního vesmíru stojícího mimo společenskou strukturu. Všimá si, jak uprostřed nicoty, na periferii státních zájmů, mimo zorné pole většinové populace, proplouvají lidské životy.

PRISMA, Belgie, 2021, An van Dienderen, Rosine Mbakam, Eléonore Yameogo / česká premiéra

Je filmová kamera neutrálním médiem, nebo se i za ní skrývá ideologie? Režisérky snímku zkoumají, jakým způsobem se do vývoje a současné podoby filmových technologií propisuje rasismus. Jejich online debaty při přípravě filmu přitom ukazují, o jak kontroverzní téma se stále jedná. Přestože před i za kamerou již dávno nestojí pouze bílí lidé, bílé kůže jsou média stále přizpůsobena. Film sestává ze tří rozmanitých esejí, v nichž autorky sdílí své osobní zkušenosti s předpojatostí technologií, konfrontují stereotypní přemýšlení o filmu a reálně ukazují, jak odlišné je snímat tmavou a bílou pleť.

Nukleární rodina, Spojené státy, Singapur, 2021, Travis Wilkerson, Erin Wilkerson / česká premiéra

Film začíná vzpomínkami Trávise Wilkersona na dětství, jehož podobu formovala studená válka a matčina posedlost atomovou bombou. Život v permanentním strachu z jaderného holocaustu mu způsoboval noční můry. Po vítězství Donalda Trumpa se vrátily. Ve snaze pochopit kořeny svých neuróz se autor vydává na terapeutický roadtrip po Spojených státech. Doprovází jej jeho dcery a manželka, spoluvůrkyně dokumentu. Navštěvují nukleární síla i místa spjatá s vyhlazováním domorodého obyvatelstva. Rodinný výlet se stává podkladem pro pronikavou kritiku národní ideologie založené na destrukci a vyvolávání paniky.

Mám tebe k jasnému dni léta přirovnat?, Německo, Egypt, Libanon, 2022, Mohammad Shawky Hassan / česká premiéra

Snímek je sondou do romantických vztahů i sexuálních dobrodružství mladých gay mužů, jejichž životy se odklání od tradičních heteronormativních představ. V intimních rozhovorech s několika protagonisty přijde řeč na randění v queer komunitě, polyamorii i nenaplněné lásky. Scény sestávají z barvitých animací inspirovaných arabskými pohádkami, teatrálních hraných scén s explicitní nahotou i muzikálových čísel s arabskými popovými písničkami.

Auta, kterými jsme dojeli do kapitalismu, Bulharsko, Dánsko, Česká republika, Německo, Chorvatsko, 2021, Georgi Bogdanov, Boris Missirkov / česká premiéra

Humorný dokument nás vrací do východního bloku během studené války, kdy auto bylo považováno nejen za malý zázrak a klíčový symbol technologického pokroku, ale i za prostředek boje proti imperialistickému třídnímu nepříteli, přičemž paradoxně reprezentovalo takřka nedostižný společenský status. Ovšem cesta lidí, kteří si svůj vysněný vůz dokázali vybrat i z malé hrstky dostupných socialistických značek a chtěli vykročit vstříc lepším zítřkům, byla mnohdy krkolomná a trvala celá desetiletí. Nostalgií nasáklá filmová odysea složená z několika autobiografií milovníků a milovnic trabantů i moskvičů, pro něž auto znamená více než dopravní prostředek, přibližuje fascinující automobilovou historii i trampoty socialistické doby.

Příběhy rozkroku, Belgie, Francie, 2021, Myleine Guiard-Schmid / česká premiéra

Může být porod příjemným tělesným zážitkem? Autorka filmu naslouchá příběhům porodních asistentek, dul a žen, které již porodily své děti, a zamýšlí se nad porodem jako intimním, přesto však vysoce politickým tématem. Svůj zážitek z těhotenství a síly vlastního těla zpracovává v sebereflekujícím monologu s dávkou nadsázky a humoru. Snímek sestává z dokumentárních záběrů i tělesných performancí protagonistek, které se přelévají v barvitě animace připomínající obrazy francouzských modernistů. Otevírají se přitom důležitá témata tělesné integrity, práva na rozkoš a svobody rozhodovat o vlastním těle.

Dreaming Walls: Hotel Chelsea, Belgie, Francie, Nizozemsko, Švédsko, Spojené státy, 2021, Amélie Van Elmbt, Maya Duverdier / česká premiéra

Legendární hotel Chelsea v New Yorku se nachází v kritickém momentu své existence. Už osm let trvající rekonstrukce znamená naději pro majitele, že jej zase otevrou v jeho plné slávě a kráse. Pro více než 50 pravidelných nájemníků*ic už tak těžké životní podmínky uprostřed staveniště mohou ale vyústit v ještě tíživější situaci existenční. Právě unikátní moment na předělu tematizuje dokument, který z profilů obyvatel*ek různého věku a zájmů skládá dohromady historický obraz ikonické budovy. Hotelu, který se v popkulturní představitosti, ale zjevně i ve skutečnosti, pozvedl nad místo pouhého přebývání.

Oheň uvnitř: Requiem za Katiu a Maurice Krafftovy, Francie, Velká Británie, Švýcarsko, Spojené státy, 2022, Werner Herzog

Soused Abdi, Nizozemsko, 2022, Douwe Dijkstra / česká premiéra

Abdi prožil dětství v Mogadišu během občanské války. Teď navrhuje a vyrábí nábytek v Nizozemsku. Dříve byl opakovaně svědkem násilí a válečných zločinů. Sám po emigraci porušil zákon a skončil ve vězení. Jeho sousedem je shodou okolností filmař Douwe Dijkstra. Společně se rozhodli rekonstruovat a zároveň lépe prozkoumat Abdiho mládí a dospívání plné traumatizujících incidentů. Vedle ne vždy spolehlivých vzpomínek jim k tomu slouží Dijkstrovo studio na speciální efekty se zeleným plátnem a množstvím miniatur. Film je současně životopisem i podnětnou dekonstrukcí snahy o uchopení něčí minulosti.

Gigiho dobrodružství, Itálie, Francie, Belgie, 2022, Alessandro Comodin/ česká premiéra

Pier Luigi, zvaný Gigi, je venkovský policista, který tráví dny vyšetřováním drobných přestupků, flirtováním s novou kolegyní přes vysílačku a hádáním se se sousedem o své přerostlé zahradě. Jeden případ sebevraždy mu však nedá spát, a tak začíná vyšetřovat, zda se za ním neskrývá něco víc. Pomalé vyprávění, absurdní situace a charakter hlavního hrdiny evokují evropský umělecký film. Příjemná atmosféra nenuceného plynutí času a příběhy ze života Gigiho a lidí kolem něj vytváří poutavý, empatický a místy až snově poetický snímek.

Kyjevský proces, Ukrajina, Nizozemsko, 2022, Sergei Loznitsa / česká premiéra

V lednu 1946 se v Kyjevě pod taktovkou Sovětského svazu konal soudní proces s nacistickými generály, důstojníky a jejich kolaboranty zodpovědnými za válečné zločiny. Snímek rekonstruuje průběh soudního procesu pomocí unikátních archivních záběrů ze soudní síně. V mrazivých výpovědích svědků*kyň a přeživších z masakru v Babím Jaru a z koncentračních táborů ožívají děsivé zločiny proti lidskosti proběhnuvší během války, které kontrastují s chladnokrevným popisem událostí nacistickými obžalovanými.

Rimini, Rakousko, Francie, Německo, 2022, Ulrich Seidl

Richie Bravo, kdysi úspěšná pop star, odjíždí z Itálie do Dolního Rakouska, aby se společně s mladším bratrem a otcem, jenž přebývá v domově důchodců, navždy rozloučil se zesnulou matkou i rodným domem. Vzápětí se vrací do Rimini, kde jako charismatický a vášnivý gigolo obveseluje postarší paničky a baví skupiny důchodců tklivými písněmi v prostorách omšelých hotelů. Náhle za ním přijíždí jeho dcera a požaduje peníze, které však Richie nemá. Ulrichu Seidlovi se podařilo s výjimečnou empatií natočit hořkosladký portrét tápajícího osamělého muže, jenž se snaží začít žít nový život, na který je ale už možná pozdě.

Všechno bude v pohodě, Francie, Kambodža, 2022, Rithy Pahn / česká premiéra

Vlády nad světem se zmocnila zvířata. Budou se chovat stejně jako lidstvo, jež i v moderní historii dopustilo války, genocidu a všeobecný teror? Proslulý kambodžský režisér si ve své zlověstné mnemonické dystopii klade otázku, zda radikální změna společenského uspořádání dokáže zvrátit tragédii a přinést vytoužený mír, nebo zda se již navždy budeme točit v koloběhu mocenského aparátu směřujícího k totalitě a opakovat stále stejné chyby, jež s sebou nevyhnutelně nesou nespravedlnost a násilí. Snová politická esej strukturovaná jako diorama je protkaná archivními záběry a evokuje Orwellovu Farmu zvířat ve futuristickém hávu.

Sparta, Rakousko, Francie, Německo, 2022, Ulrich Seidl / česká premiéra

V Rimini představil Ulrich Seidl vyhaslého barového zpěváka Richieho. Paralelně natočená Sparta sleduje Richieho bratra, čtyřicátníka Ewalda. Před lety opustil rodné Rakousko. Teď zkouší začít nanovo v Transylvánii. S partou místních chlapců proměňuje zchátralou školu v pevnost. Navenek nevinné hry jsou záminkou k trávení času s dětmi, které Ewalda sexuálně přitahují. Bez předsudků natočené drama nás staví před výzvu, zda dokážeme empatizovat s pedofilem. Podle zjištění týdeníku Der Spiegel režisér dětské herce dostatečně neobeznámil s ožehavým tématem filmu a vystavoval je nahotě, násilí a alkoholu. Seidl obvinění odmítá.

ZVLÁŠTNÍ UVEDENÍ

Výjimečné kinematografické události, které nezaměnitelným stylem provázejí hlubokou a kritickou reflexí záhybů žitého světa.

Zkouška umění, Česká republika, 2022, Adéla Komrzý, Tomáš Bojar / česká distribuční premiéra

Na pražskou AVU se hlásí mladí umělci*kyně doufající, že díky studiu na prestižní škole dosáhnou slávy, uznání a uspokojení ze sebevyjádření. Observační dokument sleduje proces přijímacího řízení do tří ateliérů vedených silnými uměleckými osobnostmi, jež se pokouší z uchazečů*ek dostat autentický projev namísto prázdných floskulí. Svůj pohled na současné umění přitom nesdílí pouze vyučující a mladí umělci*kyně, ale rovněž zaměstnanci*kyně dílen a svérázné vrátne. Kaleidoskop debat a názorů při tom odhaluje náročnost posuzování umělecké tvorby i proměny mocenských mechanismů ve vzdělávacích institucích.

Zpívání v zapomnění, Rakousko, 2021, Eve Heller / česká premiéra

Černobílý snímek je bezeslovnou meditací o smrti, vzpomínkách a jejich absenci. Židovský hřbitov Währinger je zalit sluncem a prostupuje ho zpěv ptáků. Fotky neznámých lidí, které režisérka objevila na bleším trhu a ze skleněných negativů převedla na filmový pás, zachycují minulost v její bezbřehé anonymitě. Film také připomíná genocidu, jež se pokusila židovskou kulturu vymazat z lidské paměti.

Kunstkamera, Česká republika, 2022, Jan Švankmajer / světová premiéra

Muzea jsou podle Jana Švankmajera uspořádána racionálně, kunstkamery emocionálně. Platí to i pro film, kterým český surrealista uzavírá jak svou filmografii, tak spolupráci s producentem Jaromírem Kallistou. S velkou hravostí v něm přistupuje k uměleckým dílům, kuriozitám i předmětům denní potřeby, které se svou manželkou Evou v průběhu několika desetiletí shromáždil v prostorách bývalé renesanční sýpky v Horním Staňkově. Nehybné objekty ožívají díky Švankmajerovým tradičním skladebným postupům a hudbě Antonia Vivaldiho. Dalí, Štýrský, Toyen, miska pro psa i vrzající podlaha vytvářejí organický celek, který rozněcuje imaginaci a touhu tvořit.

Plusminus 90, Slovensko, 2022, Marek Kuboš / světová premiéra

V částečně autobiografickém dokumentu mapuje režisér historii tzv. Generace 90, skupiny slovenských filmařů, kteří studovali v 90. letech. Kuboš se svými souputníky a souputnicemi, k nimž patří Jaroslav Vojtek, Peter Kerekes nebo Zuzana Piussi, vede rozhovory, které prostřihává s jejich tvorbou, a zároveň obojí vsazuje do širší kulturně-politické historie. Filmem prosvítá hravost a zároveň respekt k dokumentárnímu filmu jako takovému.

Příroda, Francie, Arménie, Německo, 2020, Artavazd Pelechian / česká premiéra

Snímek arménského filmového génia Artavazda Pelešjana, jenž vznikl po sedmadvacetileté odmlce, je komplexním eposem pojednávajícím o velkoleposti a zničující síle přírody. Film je složený z černobílých záběrů zobrazujících destruktivní přírodní úkazy – povodně, hurikány, sopečné výbuchy či tornáda. Místy až děsivé výjevy doplňuje symfonický či operní hudební podkres. Celek vytváří monumentální uměleckou mozaiku vykazující znaky Pelešjanovy slavné distanční montáže. Prostřednictvím této metody nás poetické dílo konfrontuje s malostí lidstva a rozbíjí naši iluzi o tom, že člověk dokáže přírodě poručit.

SVOBODA V PLAMENECH: UKRAJINSKÝ BOJ ZA SVOBODU, Ukrajina, Spojené státy, Velká Británie, 2022, Evgeny Afineevsky / česká premiéra

V letech 2013–2014 zachytil Jevgenyj Afinejevskij několik měsíců trvající protesty Ukrajinců a Ukrajinek proti autoritářskému režimu Viktora Janukovyče. Nyní na emotivní dokument *Winter on Fire* navazuje dalším otevřeným svědectvím o odvaze a jednotě ukrajinského lidu. Po shrnutí osmi neklidných let následujících po Majdanu se zaměřuje na počáteční fázi ruské invaze na Ukrajinu v únoru 2022. Z osobních příběhů civilistů, vojáků, novinářů, lékařů i zahraničních dobrovolníků skládá děsivý obraz humanitární katastrofy i neobyčejné houževnatosti. Znepokojivé záběry zničených měst a roztrhaných těl doprovází komentář Helen Mirren.

Godard, člověk filmový, Francie, 2022, Cyril Leuthy / česká premiéra

Mnohvrstevnatý portrét Jeana-Luca Godarda ukazuje svět jednoho z tvůrců francouzské nové vlny jako laboratoř myšlenek. V bludišti jeho paralelních životů ho potkáváme jako hvězdu, která vtrhla do světa filmu, jako levicového radikála a zastánce maoismu i jako experimentátora s novými technologiemi, jejichž prostřednictvím znovuobjevuje filmové médium. Přes hektickou aktivitu režiséra, který natočil přes 140 filmů, se jeho portrét nese v jemně nostalgickém tónu. Součástí jeho světa je samota, která je podle dokumentaristy Cyrila Leuthyho nutností pro vznik uměleckého díla.

PRŮHLEDNÁ KRAJINA: Filipíny

Počínaje samými začátky, kdy na Filipínách vznikaly první filmy (tj. od roku 1899), představuje tento kurátorský výběr ponor do historického vývoje, jenž se prodlouženým obloukem dotýká i současných digitálních děl. Podobná přehlídka nebyla ještě nikdy předtím uspořádána v tak závratné šíři a se záměrem shromáždit na jednom místě veškeré milníky filipínské kinematografie – tj. historie, která se překrývá s dějinami celosvětové kinematografie. Dějiny země tak poskytly pevné podloží pro kurátorský výběr, jehož výsledkem je rozsáhlý vhled do staleté filmové tvorby na Filipínách.

Sekce Průhledná krajina: Filipíny vznikla ve spolupráci s Film Development Council of the Philippines.

i když města zmizí, my zůstaneme, Filipíny, 2022, 5 min., JT Trinidad

Utrhnout květinu, Filipíny, 2021, 17 min., Shireen Seno

Domorodý život na Filipínských ostrovech, Filipíny, Spojené státy, 1913, 75 min., Dean C. Worcester

Postup kansaských dobrovolníků v bitvě o Caloocan, Filipíny, Spojené státy, 1899, 1 min., James Henry White

Scény z manilské kolonie, Spojené státy, Filipíny, 1900, 2 min.

Revoluce jsou jako refrény v písních, Filipíny, 1987, 49 min., Nick Deocampo

Oliver, Filipíny, 1983, 38 min., Nick Deocampo

Sexuální válečníci a samurajové, Filipíny, Velká Británie, 1985, 26 min., Nick Deocampo

Necht' tento film slouží jako manifest New Cinema, Filipíny, 1990, 27 min., Nick Deocampo

Johny Plazivec, Filipíny, 1987, 5 min., Roxlee

Velký kouř, Filipíny, 1984, 7 min., Roxlee

ABCD, Filipíny, 1985, 6 min., Roxlee

Jedna plus dvě, Filipíny, 1990, 5 min., Roxlee

Ještěrka aneb Jak vystupovat před plazem, Filipíny, 1986, 5 min., Roxlee

Děti bouře: Kniha první, Filipíny, 2014, 143 min., Lav Diaz

Noční můra: Předávkování, Filipíny, 2008, 88 min., Khavn De La Cruz

Turumba, Filipíny, West Germany, 1983, 87 min., Kidlat Tahimik

Manila v noci, Filipíny, 1980, 150 min., Ishmael Bernal

Recuerdo: dvě neděle a dvě cesty, které vedou k moři, Filipíny, 1969, 16 min., Bisby M. Carballo

Pilipinas: Co si myslíte o Filipínách, pane Janetzko?, Filipíny, 1989, 6 min., Regiben O. Romana

V Manile, Filipíny, 1989, 7 min., Mike Alcazaren, Josephine Atienza, Ricky Orellana

Rudá sága, Filipíny, 2004, 16 min., Kiri Dalena

Dvě tváře Ježíše, Filipíny, 2016, 12 min., Jet Leyco

Dítě Manily, Filipíny, 1993, 6 min., Emmanuel Dadivas, Dange Desembrana

Hádanka (Pověry z odpadků), Filipíny, 1990, 6 min., Rei M. Nicandro, Mario Mercado

Na okraji, Filipíny, 2001, 17 min., Paolo Villaluna

Na cestě za poznáním do Indie jsem dorazil do Číny, Spojené státy, Filipíny, 1968, 37 min., Henry Francia

Bontocká eulogie, Filipíny, Spojené státy, 1995, 57 min., Marlon Fuentes

Lidské následky, Filipíny, 2018, 13 min., Jeffrie Po

Nic tady není, Filipíny, 2015, 8 min., Jean Claire Dy

Stíny, Filipíny, 2000, 13 min., Raymond Red

Žena s tetováním, Filipíny, 2011, 45 min., Lauren Sevilla Faustino

Hněv v ráji, Filipíny, 1937, 58 min., Eduardo de Castro

Bolest v očích, Filipíny, 1990, 51 min., Ditsi Carolino, Joseph Fortin, Mylene Segundera, Mario Guzman, Cesar Hernando, Arturo Boncato Jr.

Unison, Filipíny, 1990, 10 min., Yam Laranas, At Maculangan

Dočasnost ohně, jednání 2., scéna 2., Suring & Kuk-ok, Filipíny, 1995, 9 min., Aureus Solito

Svatý, Filipíny, 1993, 8 min., Elvert Bañares

Jedu po Kalayaan Avenue a na ulici EDSA jsem měl nehodu, Filipíny, 2019, 4 min., Lem Garcellano

Smrt v zemi duchů, Filipíny, 2007, Lav Diaz

FASCINACE: POKROK

V pokračující sérii retrospektivních sekcí věnovaných dějinám avantgardního filmu a jeho metodám reprezentace konkrétních témat a motivů jsme se letos rozhodli zmapovat audiovizuální reprezentaci „pokroku“ - tedy něčeho v povaze avantgardy inherentně přítomného. Toto téma se v kinematografii dočkalo širokého spektra zpracování, zpravidla s nadšením a obdivem, místy však také s kritikou. Zajímá nás kinematografie od samých počátků po film současný. První krůčky filmové technologie i meziválečná díla. Přes „klasickou“ tvorbu „velkých“ autorů až k méně známým figurám světového filmu.

Europa, Polsko, 1931, 12 min., Franciszka Themerson, Stefan Themerson

Science Friction, Spojené státy, 1959, 10 min., Stan VanDerBeek

Rose Hobart, Spojené státy, 1936, 20 min., Joseph Cornell

Futuro - Nový dům pro zítřek, Finsko, 1998, 29 min., Mika Taanila

Energie Energie, Nizozemsko, 1999, 7 min., Karel Doing

Caseova zvuková zkouška, Spojené státy, 1925, 10 min., Theodore Case

Rané superimpozice, Spojené státy, 1900, 2 min., Frederick S. Armitage

Ropa: Symfonie v pohybu, Spojené státy, 1933, 8 min., M. G. MacPherson

Rytmus světla, Spojené státy, 1934, 5 min., Mary Ellen Bute, Ted Nemeth, Melville Webber

Uvnitř newyorského metra, ze 14. Na 42. Ulici, Spojené státy, 1905, 6 min., Gottfried Wilhelm Bitzer

Manhatta, Spojené státy, 1921, 9 min., Paul Strand, Charles Sheeler

Interim, Spojené státy, 1952, 26 min., Stan Brakhage

Výjev z výtahu stoupajícího na vrchol Eiffelovy věže, Spojené státy, 1900, 2 min., James H. White

Neskutečné novinky, Spojené státy, 1924, stopáž, George Summerville

Jackův sen, Spojené státy, 1938, 4 min., Joseph Cornell

Světlo proniká tmou, Československo, 1930, 4 min., František Pilát, Otakar Vávra

Mrakodrap, Spojené státy, 1902, 1 min., Robert K. Bonnie

Introspekce, Spojené státy, 1941, 6 min., Sara Kathryn Arledge

Pan Edison při práci ve své chemické laboratoři, Spojené státy, 1897, 1 min., James H. White, William Heise

Dicksonův experimentální zvukový film, Spojené státy, 1894, 1 min., William K. L. Dickson

Cigarety Admirál, Spojené státy, 1897, 1 min., William Heise

Rok 2000, Itálie, 1969, 13 min., Gianfranco Brebbia

Velocità, Itálie, 1930, 13 min., Tina Cordero, Guido Martina, Pippo Oriani

Sklo, Nizozemsko, 1958, 10 min., Bert Haanstra

Proměna zadržováním času (Krajina), Nizozemsko, 1967, 3 min., Paul de Nooijer

Pohyb maltézského kříže, Kanada, 1967, 7 min., A. Keewatin Dewdney

A potom jsme pochodovali, Spojené státy, 2017, 4 min., Lynne Sachs

Dva pochody, Spojené státy, 1991, 10 min., Jim Hubbard

Naučené spontánní pohyby, Maďarsko, 1973, 9 min., Dóra Maurer

Opouštění 20. století, Spojené státy, 1982, 10 min., Max Almy

FASCINACE: Michael Bielický

Michael Bielický je pražský rodák, který od roku 1969 žije v Německu. Patří do generace výtvarných umělců 80. let přijímajících za vlastní médium video. Je autorem jednokanálových prací, instalací i videoskulptur využívajících televizní signál. V jeho autorské koncepci se spojuje informační technologie s magií, kabalou a historií kinematografie. V roce 1991 spoluzaložil a do roku 2006 vedl Školu nových médií AVU, dnes působí jako profesor a vedoucí katedry nových médií na HfG Karlsruhe.

Four Seasons, Německo, 1984, 3 min., Michael Bielický

Circulus Viciosus, Německo, 1985, 5 min., Michael Bielický

Perpetuum Mobile, Německo, 1986, 4 min., Michael Bielický

Im Herbst, Německo, 1986, 2 min., Michael Bielický

Paik (Nein, Ich bin ein Experimentalist), Německo, 1986, 4 min., Michael Bielický

Next Year in Jerusalem (Homage to Rabbi Löw), Německo, 1988, 6 min., Michael Bielický

Perpetuum Mobile 2, Německo, 1990, 5 min., Michael Bielický

Exodus, Česká republika, 1995, 5 min., Michael Bielický

Die Fettecke, Německo, 1987, 35 min., Michael Bielický, Ricardo Peredo

Muránska Zdychava, Česká republika, 1992, 5 min., Janka Vidová

Wet video, Česká republika, 1993, 2 min., Elen Řádová

Litanie, Česká republika, 1992, 5 min., Elen Řádová, Tomáš Mašín

Tamagoči, Česká republika, 1994, 2 min., Tomáš Mašín

Dead or Alive 2, Česká republika, 2001, 4 min., Petra Vargová

ArtStar, Česká republika, 2004, 3 min., Ondřej Brody

Bez názvu, Česká republika, 2003, 2 min., Radim Labuda

Riot, Česká republika, 2005, 6 min., Tamara Moyzes

Me and Arafat, Česká republika, 2003, 4 min., Tamara Moyzes

360°, Česká republika, 2006, 7 min., Eva Jiříčka

PRŮHLEDNÁ BYTOST: Lionel Rogosin

Lionel Rogosin (1924–2000) byl americký nezávislý dokumentarista, pro kterého se filmová tvorba stala součástí širěji pojímaného politického aktivismu. V New Yorku provozoval kino Bleecker Street Cinema, byl zakladatelem a spolu třeba s Jonasem Mekasem jedním z členů hnutí New American Cinema. MFDF Ji.hlava exkluzivně uvede nejen to nejlepší z dokumentární tvorby Lionela Rogosina, ale také film z dílny jeho syna Michaela Rogosina.

Na Bowery, Spojené státy, 1956, 65 min., Lionel Rogosin

Vrat' se, Afriko, Jihoafrická republika, Spojené státy, 1959, 95 min., Lionel Rogosin

Představte si mír, Spojené státy, 2019, 79 min., Michael Rogosin

Dobré časy, nádherné časy, Spojené státy, 1965, 70 min., Lionel Rogosin

Černé kořeny, Spojené státy, 1970, 60 min., Lionel Rogosin

Arabsko-izraelský dialog, Spojené státy, 1974, 40 min., Lionel Rogosin

Dřevorubci z hlubokého jihu, Spojené státy, 1973, 85 min., Lionel Rogosin

PRŮHLEDNÁ BYTOST: Shirley Clarke

Shirley Clarke (1919-1997) byla americká filmová režisérka a univerzitní pedagožka, původně tanečnice a choreografka. V 50. letech se věnovala krátkometrážním snímkům, později natáčela i dokumentární a celovečerní filmy. Byla činná v ženském hnutí a její tvorba bývá často řazena k proudu New American Cinema.

Ornette: Made in America, Spojené státy, 1985, 85 min., Shirley Clarke

Jasonův portrét, Spojené státy, 1967, 105 min., Shirley Clarke

Spojka, Spojené státy, 1961, 110 min., Shirley Clarke

Chladný svět, Spojené státy, 1963, 120 min., Shirley Clarke

- Bruselské smyčky**, Spojené státy, 1957, 58 min., Shirley Clarke
- Mosty-kolotoč 1**, Spojené státy, 1958, 4 min., Shirley Clarke
- Mosty-kolotoč 2**, Spojené státy, 1958, 4 min., Shirley Clarke
- Mrakodrap**, Spojené státy, 1960, 21 min., Shirley Clarke
- Robert Frost: Spor milence se světem**, Spojené státy, 1963, 52 min., Shirley Clarke
- Tee Pee videa**, Spojené státy, 1971, 16 min., Shirley Clarke
- Jazyky**, Spojené státy, 1982, 20 min., Shirley Clarke
- Tanec na slunci**, Spojené státy, 1953, 7 min., Shirley Clarke
- V pařížských parcích**, Spojené státy, 1954, 13 min., Shirley Clarke
- Korida**, Spojené státy, 1955, 9 min., Shirley Clarke
- Okamžik lásky**, Spojené státy, 1957, 9 min., Shirley Clarke

POZNÁMKY K VÁLCE

Ikonické dokumenty natočené po roce 1945 nás provokují k jinému pohledu: na ně i na náš svět.

Poslušnost, Spojené státy, 1962, 45 min., Stanley Milgram

V květnu 1962 se na Yaleově univerzitě odehrála dnes již klasická série experimentů. Stanley Milgram se v reakci na proces s Adolfem Eichmannem, potažmo esej Hannah Arendt o banalitě zla, rozhodl prozkoumat, nakolik ochotně budou účastníci a účastnice reagovat na příkazy autorit, které se přičítají jejich svědomí. Dobrovolníci a dobrovolnice byli rozděleni na učitele a žáky. Učitel kladl žákům nacházejícím se v oddělené místnosti otázky. Trestem za nesprávnou odpověď měl být elektrický šok, jehož intenzita byla stupňována. Film, původně zamýšlený jako výukový materiál, se později stal nástrojem, který měl stvrdit platnost Milgramových zjištění.

Noc a mlha, Francie, 1956, 34 min., Alain Resnais

Středometrážním dokumentem *Noc a mlha* se francouzský režisér vrací k fenoménu systematického vyhlazování lidí, které ve své hrůzně dokonalosti symbolizují v moderních dějinách nacistické koncentrační tábory. Resnaisův dokument sleduje truchlivý vývoj modelu táborů masové smrti: od trigonometrického vyměřování prostoru přes stavění budov, odjezd prvních vězňů a jejich ponižující příjem, zaběhnutý provoz továren na smrt a nakonec co nejekonomičtější zabíjení – v bezmoci se mohla zrodit jediná lidská rebelie, „rebelie smrti“.

Hra na válku, Velká Británie, 1966, 48 min., Peter Watkins

Oscarové dokudrama s děsivou názorností ukazuje, jak by mohl vypadat jaderný útok na Británii. Na záběrech imitujících styl válečných týdeníků vidíme popálená těla, zničené domy i hromadné popravy rabujících výtržníků. Rozvržení rolí známé z britských vlasteneckých dokumentů je zde ovšem

provokativně převráceno. Utlačovatelem, který se po atomovém výbuchu snaží udržet pořádek, nejsou nepřátelští vojáci, ale britská vláda. Film vyrobený původně pro BBC shledalo vedení stanice natolik znepokojivým, že jej odmítlo odvysílat. Po krátkém uvedení v kinech jej širší britská veřejnost mohla zhlédnout teprve v roce 1985.

Rozcestí, Spojené státy, 1976, 36 min., Bruce Conner

Po druhé světové válce znaly Spojené státy sice účinky atomového výbuchu na města plná civilistů, ale poznatky dopadů exploze na vojenskou techniku stále chyběly. Armáda tak přistoupila k testům na vyražených lodích. Pro pokusy byl vybrán záliv atolu Bikini a operace byla nazvana Crossroads. Connerův snímek využívá materiálu natočeného během podmořského jaderného výbuchu, kdy několik kamer snímalo explozi z různých vzdáleností. Hypnotické obrazy fascinující energie podkresluje minimalistická hudba Patricka Gleesona a Terry Riley.

Německá trilogie: Říšská dálnice, Západní Německo, 1986, 90 min., Hartmut Bitomsky

Prostřední část Německé trilogie, do níž patří ještě Deutschlandbilder (1983) a Der VW Komplex (1989), dokumentuje stavbu monumentální dálnice napříč Německem. Projekt obklopovala masivní „marketingová kampaň“, která představovala betonový monument s podobnou estetickou silou jako Leni Riefenstahlová těla atletů a atletek v Triumfu vůle. Bitomsky sestříhal komentovanou archivní koláž, která odhaluje, jak byl vytvářen mediální obraz nacistického Německa. Rychlostní komunikace, která se jako betonové žíly postupně větvila krajinou, měla symbolizovat ekonomický růst a budování lepší budoucnosti. Dálnice představuje vzestup i pád megalomanské vize, kterou ukončila druhá světová válka.

Atomic Café, Spojené státy, 1982, 86 min., Jayne Loader, Kevin Rafferty, Pierce Rafferty

Kulturní koláž archivních materiálů ze 40. až 60. let minulého století přináší absurdně humorný pohled na život v atomovém věku. Podvratná juxtaopozice amerických propagandistických snímků, naučných filmů, reklam či novinových zpráv přináší mediální obraz světa, ve kterém vyrůstala generace dnešních šedesátníků a šedesátnic. Studenoválečná paranoia a hrozba nukleární války se do jejich životů propsala v mnoha bizarních podobách. Dobová média vytvořila jakýsi hypotetický vesmír, paradoxní nukleární kulturu vybuchujících jaderných bomb, válečného heroismu a populárních písní s atomovou tematikou.

Serious Games I-IV, Německo, 2010, 47 min., Harun Farocki

Virtuální realita a herní technologie jsou dnes běžně využívány nejen při náboru a výcviku amerických vojáků, ale také k terapii traumatizovaných navrátilců. Trenažéry bojových situací přitom často nelze rozlišit od volně dostupných videoher, sloužících primárně k odreagování. Čtveřice samostatných filmů, původně videoinstalací, byla natočena přímo v amerických vojenských střediscích. Harun Farocki v nich konfrontuje počítačovou simulaci s reálnými válečnými cvičeními a kriticky reflektuje stále užší vazby mezi válkou, zábavním průmyslem a moderními technologiemi.

Rozhovory s přítelkyní, Německo, 2000, 64 min., Eva C. Heldmann

Český mír, Česká republika, 2010, 89 min., Vít Klusák, Filip Remunda

1. radar 2. mír krajině 3. Amerika v Česku 4. brdští venkované se bouří 5. lesy jako cíl politického marketingu 6. vojenská policie mění relevanci daného prostoru 7. mediální válka mezi politiky a angažovanými občany 8. diskurzivní zbraně protivníků se sofistikuji a zvyšují hlas 9. globální téma světových pacifistů se zhmotňuje v české kotlině 10. Bushe střídá Obama a ostatný drát musí z kola ven. Armáda obsazuje kótu a rezervuje ji pro americký radar, o který politici usilují, ale proti němuž se část společnosti bouří, zatímco místní obyvatelé hledají různé cesty, jak ubránit svůj životní prostor.

ZKOUŠKA SIRÉN

Kontakt s aktuálním světovým hudebním dokumentem a experimentem. Co z dnešní záplavy hudby skutečně funguje? Existuje ještě dnes umění zvuku (a umění naslouchat!), které má sílu mytických Sirén?

Láska, západní mraky a smrt, Německo, 2022, Cem Kaya / česká premiéra

Mezi roky 1955 až 1973 existoval v Západním Německu pracovní program, v němž byli dočasně najímáni pracovníci z jižní a východní Evropy. Mezi nejpočetnější skupinu z nich patřili Turci. Fyzicky náročná práce za často nuzných podmínek, rasistické a xenofobní prostředí a stesk po domově dal vzniknout specifické hudební scéně, kdy náměty písní plynou ze života nájemných migrantů-pracovníků. Film mapuje dějiny a hudbu této subkultury na pozadí politického dění – od folkových balad po rockové protest-songy.

Hudba pro černé holuby, Dánsko, 2022, Jørgen Leth, Andreas Koefoed / česká premiéra

Film klade existenciální otázky vlivným jazzovým hráčům, jako jsou Bill Frisell, Lee Konitz, Midori Takada. Co znamená hrát hudbu a co znamená naslouchat? Jaké to je, strávit celý život snahou vyjádřit něco prostřednictvím zvuků? Postavy se probouzejí, zkoušejí, nahrávají, hrají a mluví o hudbě. Poslouchají. Vytvářejí prostor pro setkání s něčím větším, než jsou oni sami. Posledních 14 let sledovali filmaři dánského autora a kytaristu Jakoba Bro a jeho setkání s velkými, excentrickými osobnostmi napříč generacemi a národnostmi. Na některé otázky nakonec poeticky a vitálně odpovídá sama hudba.

Světlo, Nizozemsko, 2022, Oeke Hoogendijk / česká premiéra

Karlheinz Stockhausen byl německý avantgardní komponista, průkopník elektronické hudby, vizionář, megaloman a autor zdánlivě nerealizovatelného projektu. V roce 1977 začal připravovat operní cyklus. Zahrnoval sedm oper, stovky umělců*kyň a čtyři vrtulníky. Dokončil je o 26 let později, pár let před svou smrtí. K inscenaci celého 29 hodin dlouhého představení za skladatelova života nedošlo. Teprve v roce 2019 se této výzvy chopila Nizozemská národní opera. Film je současně dobrodružnou kronikou vzniku jedné z nejvelkorysejších hudebních produkcí historie i intimním portrétem samotného Stockhausena.

Růže. Filmový kabaret, Ukrajina, 2021, Irena Stetsenko / česká premiéra

Dokument ve stylu cinéma vérité sleduje Dakh Daughters – kabaretní soubor, sedm hereček operujících v rámci kyjevského experimentálního divadla Dakh. Videodeník trvá téměř pět let a sleduje Dakh Daughters od první populární písně „Rozy / Donbas“, napsané dlouho předtím, než se region Donbas stal válkou zničenou zónou takzvaného Ruského jara. Jak být umělcem v extrémních podmínkách, v čase bolesti a ztráty? Stává se během války přirozenou sebeobranou tvorba, ve smyslu umění i mateřství? Film byl dokončen před vpádem Ruska na Ukrajinu, přesto jeho ženský pohled silně komentuje i dnešní situaci.

VIRTUÁLNÍ REALITA

MFDF Ji.hlava vybudoval prostředí pro možnost vstupu do 360° filmů a prostorových instalací. Najdete zde 360° dokumentární filmy, VR instalace i díla na pomezí filmu a výtvarného umění, která využívají virtuální prostor ke tvorbě autonomních světů s vlastními pravidly určenými vizualitou. Zajímají nás díla, která v tomto ne-místě virtuality využívají její charakteristiky novátorským a přemýšlivým způsobem a experimentují s audiovizuálním ztvárněním reality, skutečných příběhů, nebo budují zábavně-naučný svět poznání.

kde..., Německo, 2022, Thomas Kutschker / světová premiéra

Z hlavního náměstí, Německo, 2022, Pedro Harres / česká premiéra

Tmání, Česká republika, Německo, 2022, Ondřej Moravec / česká premiéra

Chybějící obrazy Epizoda 2: Tsai-Ming Liang, sedm poschodí, Francie, Lucembursko, Velká Británie, Jižní Korea, Tchaj-wan, 2021, Clement Deneux, Kuan-Yuan Lai / česká premiéra

Stín, Dánsko, Velká Británie, 2021, David Adler, Ole Bornedal / česká premiéra

KONTEJNER, Jihoafrická republika, 2021, Meghna Singh, Simon Wood

Ráno se probudíš (na konec světa), Velká Británie, Francie, Spojené státy, 2022, Jamaica Heolimeleikalani Osorio, Mike Brett, Steve Jamison, Arnaud Colinart, Pierre Zandrowicz / česká premiéra

MYRIAD. KDE SE SPOJÍME., Německo, 2021, Lena Thiele, Sebastian Baurmann, Dirk Hoffmann

Sedm gramů, Francie, Spojené státy, Velká Británie, 2021, Karim Ben Khelifa / česká premiéra

PŘEŽIJ, MŮJ SYNU, Řecko, USA, 2021, Victoria Bousis

PŘÍBĚH SORELLY, Austrálie, Maďarsko, Švédsko, 2021, Peter Hegedus / česká premiéra

DOC ALLIANCE SELECTION

Doc Alliance Award je cena udělovaná nezávislou platformou Doc Alliance, sdružující 7 evropských dokumentárních festivalů: CPH:DOX, MilleniumDocs Against Gravity FF, Doclisboa, DOK Leipzig, FIDMarseille, MFDF Ji.hlava a Visions du Réel. Spolu s online dokumentárním kinem DAFilms.cz představuje cena klíčový projekt tohoto sdružení.

5 snů a kůň, Arménie, Německo, Švýcarsko, 2022, Aren Malakyan, Vahagn Khachatryan / česká premiéra

Poetický dokument ukazuje různé podoby Arménie prostřednictvím několika hrdinů a hrdinek, přičemž středobodem filmového vyprávění jsou jejich sny a tužby. Šedesátiletá operátorka výtahu v nemocnici sní o tom, že se dostane do vesmíru, muž z venkova hledá nevěstu a dvě mladé queer dívky chtějí žít svůj život navzdory homofobním náladám. Režisérská dvojice ke svým aktérům přistupuje s respektem a empatií a pohlíží na jejich životy a sny skrz kulturní zázemí Arménie. Celá země se tak stává pátým sněkem.

Zatmění, Norsko, 2022, Nataša Urban / česká premiéra

Režisérka Nataša Urban opustila rodné Srbsko před mnoha lety. Teď se ale skrze otcův cestovatelský deník a rozhovory s rodinou a blízkými vrací na místa, kde vyrůstala a která se mezitím stala zpusťšenými mementy válečného konfliktu v bývalé Jugoslávii. Ve vesnicích, kde se dříve autorka procházela s rodiči, zůstaly lidské i betonové ostatky. Velké dějiny balkánského poloostrova požírají ty menší, rodinné – šťastné vzpomínky na dětství jsou v paměti zavalovány tím, co vyhrězlo z objevených masových hrobů. Hledět na krvavé obrazy jugoslávské historie je stejně bolestivé jako dívat se přímo na zatmění Slunce.

Zastavárna, Polsko, 2022, Lukasz Kowalski / česká premiéra

Excentrický polský pár vlastní jednu z největších zastaváren v Evropě, kde se každý den s trojicí oddaných zaměstnanců pokoušejí vydělat si na živobytí. Vykupují a prodávají téměř vše: náboženské relikvie, knihy o sexu i mamutí zub. Zároveň jsou důležitou součástí komunity slezského maloměsta, pro jehož občany jsou samaritány i terapeutky. Tragikomický snímek na příkladu jedné až absurdně rozmanité zastavárny tematizuje socioekonomické problémy polského pohraničí, od chudoby, nedostatku pracovních míst až po alkoholismus a domácí násilí.

Světelné roky, Polsko, 2021, Monika Proba / česká premiéra

Po ukončení výuky v semináři se absolvent v ortodoxní církvi stává knězem, jen když se ožení nebo stane řeholníkem. Vitalij a Łukasz tento moment oddalují, bydlí ve sdíleném bytě, kde se obklopeni knihami věnují svým zálibám – filozofickým disputacím a nácvičce sborového zpěvu. Citlivě komponovaný dokument tematizuje nekonformní přátelství vzniklé uvnitř konformní instituce. Na jedné straně stojí tlaky vyvolávané očekáváním svázanými se společenskou funkcí, na druhé individualistický prožitok radosti z pouhé existence v mezičase, zvláště když nachází oporu v rodině a mezi blízkými lidmi.

Mír, Portugalsko, 2021, José Oliveira, Marta Ramos / česká premiéra

Režijní dvojice se setkává a promlouvá s veterány z portugalské koloniální války, aby zaznamenala jejich vzpomínky, zkušenosti, pocity. Nejde ale jen o jejich vyprávění, ale o setkání a sdílení samotné. Rozhovory se prolínají s archivními záběry, které naznačují, že snímek není jen nostalgickou podívanou, ale zamyšlením nad válkou a cenou za mír obecně.

Když noc vstává, Francie, 2021, Erika Etangsalé / česká premiéra

Režisérka v tomto intimním snímku představuje portrét svého otce, Jeana-Reného, který jako sedmnáctiletý opustil rodný Réunion, aby se vydal za prací do Francie. Jean-René vypráví o svých zkušenostech, stesku po domově a nejasné kulturní identitě. Tím zároveň vede dialog s dcerou, která se podobně vypořádává se svou smíšenou etnicitou. Vizuálně sugestivně vyprávěný příběh otce a dcery se stává metaforou rozpolcenosti a postkoloniálního dědictví.

DOKUMENT ČT

Česká televize navazuje na zájem o svou dokumentární tvorbu uplynulého roku. Vedle snímků, které se objeví v soutěžních sekcích festivalu, promítne i další filmy z aktuální produkce.

Michael Kocáb – rocker versus politik, Česká republika, 2022, Olga Sommerová / česká premiéra

Planeta Praha, Česká republika, 2022, Jan Hošek

PSH Nekonečný příběh, Česká republika, 2022, Štěpán FOK Vodrážka

Péče o duši – Marie v hlavě, Česká republika, 2022, Zuzana Kirschnerová

Péče o duši – Narodit se podruhé, Česká republika, 2022, Petr Hátle

Syn nepřítelů států, Česká republika, 2022, Eva Tomanová

Věčný úsměv Dany Němcové, Česká republika, 2022, Ivana Pauerová

Kronika orgasmu – Proč ženy mají orgasmus?, Česká republika, 2022, Kateřina Kořínková Sobotková

Kronika orgasmu – Dá se homosexualita léčit?, Česká republika, 2022, Kateřina Kořínková Sobotková

Kronika orgasmu – Jak rodit a chodit do práce?, Česká republika, 2022, Kateřina Kořínková Sobotková

Kronika orgasmu – Dá se naučit sex?, Česká republika, 2022, Kateřina Kořínková Sobotková

Z lásky nenávisť 4 - Domácí násilí na dětech, Česká republika, 2022, Vít Karas / světová premiéra

Dežo Hoffman – Fotograf Beatles, Česká republika, 2022, Patrik Lančarič / česká premiéra

Mára jde do nebe, Česká republika, 2022, Markéta Ekrt Válková

Toyen, baronka surrealismu, Česká republika, 2022, Andrea Sedláčková

Až zařve lev, Česká republika, 2022, Jan Svatoš

Černí Češi, Česká republika, 2022, Martin Muller

Každý krok se počítá, Česká republika, 2022, Jan Perout

Identita ES, Česká republika, 2022, Alena Cincarová

Slunovraty Petra Nikla, Česká republika, 2022, Pavel Jirásek

Hledání Jana Skácela, Česká republika, 2022, Michael Jiřinec, Kateřina Dudová

Eduard Štorch - Lovec mamutů, Česká republika, 2022, Josef Císařovský

MY STREET FILMS

My Street Films se během šesti let své existence etabloval jako zásadní vzdělávací projekt, který inspiruje zájemce*kyne z řad nejširší veřejnosti, aby natočili krátký film a vypověděli tak o tématech, jež sami považují za důležitá. Jedinečnost projektu spočívá v jeho otevřenosti – celoročně propojuje komunitu lidí, kteří se aktivně podílejí na dění ve svém městě, s profesionály z oblasti mediálního průmyslu. Kromě celostátní soutěže o nejlepší film pořádá pro vybrané uchazeče*ky workshopy věnující se dokumentární tvorbě, otevřené semináře pro veřejnost, intenzivní praktické workshopy či filmová promítání spojená s přednáškou a diskuzí. Na MFDF Ji.hlava představíme vítězné filmy z české soutěže.

Přechod, Česká republika, 2022, Tereza Plavecká

Vidím míček tak házím, Česká republika, 2022, Daniela Peterová

Ne,smysl, Česká republika, 2022, Michal Klukan

Nosičhoven In da Haus, Česká republika, 2022, Viktor Strmiska

Bazén, Česká republika, 2022, Alžběta Mubeenová

Člověče, nezlob se, Česká republika, 2022, Gabriela Jakoubková

Domácí spoluprod, Česká republika, 2022, Vojtěch Vrbík

Eva a Lucie, Česká republika, 2022, Dana Balážová

Ježek v kleci, Česká republika, 2022, Kryštof Kindl

Jíška, Česká republika, 2022, Marie Hantáková

Melanie: Život královny, Česká republika, 2022, Klára Bezděčková

Odstrížené děti, Česká republika, 2022, Filip Rojík

Ostrov, Česká republika, 2022, Karolína Krehel'ová

Poprvé, Česká republika, 2022, Monika Dujka Bukovjanová

Tibor, Česká republika, 2022, Lucie Ingrová

Unbreakable Nightrunners, Česká republika, 2022, Karolína Tomanová, Jaroslav Kaláb

Žert, Česká republika, 2022, Georgy Mezuev, Arseniy Aleinik

Život pro psa, Česká republika, 2022, Radek Holík

Femke, Česká republika, 2022, Klára Drbohlavová

Já na vojnu nepudu, Česká republika, 2022, Agnes Vrana

Jména v seznamu, Česká republika, 2022, Anna Sochorová

Úzkosti, Česká republika, 2022, Anežka Kozlová, Matyáš Lada

CZECH JOY IN THE SPOTLIGHT

26. října 2022 / MFDF Ji.hlava
Industry Hub / 17:00–18:30
Angličtina bez tlumočení

Czech Joy in the Spotlight je prezentace, na které tradičně představujeme výběr nových českých dokumentů uváděných ve festivalové soutěžní sekci Česká radost.

Prezentace cílí primárně na mezinárodní publikum složené se zástupců a zástupkyň desítek filmových festivalů, sales agentů/ek a dalších filmových profesionálů/ek. Vybrané filmy a další nové audiovizuální projekty české dokumentární scény osobně představí jejich autoři. S ohledem na mezinárodní charakter akce probíhá prezentace pouze v anglickém jazyce a bude přenášena také online na [Vimeo](#) a [Facebooku](#).

Pořádá MFDF Ji.hlava ve spolupráci se Státním fondem kinematografie / Českým filmovým centrem. Partnerem prezentace jsou Česká centra.

EMERGING PRODUCERS 2023: Veřejná prezentace

den: 26.10.2022
čas: 19:30 – 21:00
místo: Industry Hub
Angličtina bez tlumočení

Emerging Producers je propagační a vzdělávací projekt sdružující talentované evropské producenty. Každý ze sedmnácti EMERGING PRODUCERS 2023 představí během krátké prezentace nejen své dokončené projekty, ale nastíní i své budoucí plány.

Ji.hlava New Visions Forum

27. – 28. 10.

Prezentace nových dokumentárních projektů z Evropy a USA, které jsou ve vývoji, produkci nebo postprodukci. Zahrnuje také hybridní projekty, cinema expanded a experimentální díla.

PARTNERSKÉ A SPONZORSKÉ SPOLUPRÁCE 26. MFDF JIHLAVA

S hlavní podporou

Ministerstvo kultury ČR
Státní fond kinematografie
Statutární město Jihlava
Kraj Vysočina

České filmové centrum
Česká centra

Generální mediální partnerství

Česká televize

Hlavní mediální partnerství

Český rozhlas

Exkluzivní mediální partnerství

Aktuálně.cz
Respekt

Partnerství festivalu

Agentura Czech Tourism
Kudy z nudy

Za podpory

Fondy EHP a Norska
Velvyslanectví USA
Current Time TV
Zastoupení Evropské komise v České republice
Film Development Council of the Philippines
Česká centra
Státní fond kultury
Velvyslanectví Nizozemského království
Italský kulturní institut
Rakouské kulturní fórum
Goethe-Institut Česká republika
Francouzský institut
Polský institut
German Films
Zastoupení vlámské vlády v ČR
Portugalské centrum Praha
Istituto Cervantes
Unifrance
Jan Barta

Partnerství Industry programu

Kreativní Evropa MEDIA
Státní fond kinematografie
Mezinárodní visehradský fond
Ministerstvo kultury ČR
Asociace producentů v audiovizí
Central European Initiative
Statutární město Jihlava
Kancelář Kreativní Evropa ČR - MEDIA

Partnerství ocenění Ji.hlava New Visions

Am Docs
Dafilms.cz / Dafilms.com
Soundsquare
UPP
Cannes Docs - Marché du Film
DAE
EFM
#Docs Connect Taskovski Film training

Spolupořádání Industry sekce

Institut dokumentárního filmu

Partnerský projekt

DAFilms.cz

Partnerství Inspiračního fóra

European Cultural Foundation
Pražská kancelář Heinrich-Böll-Stiftung
Friedrich-Ebert-Stiftung e.V. - zastoupení v České republice
Mezinárodní visehradský fond
Zastoupení Evropské komise v České republice
Current Time TV
Friedrich Naumann Foundation for Freedom
Kancelář Kreativní Evropa
Masarykova demokratická akademie
Goethe-Institut Česká republika
Česká centra
Novinářský inkubátor
Česká křesťanská akademie Jihlava
Slovo 21
Voxpot

Regionální partnerství

Amylon
Citypark Jihlava
CZ LOKO
Chesterton
Sepos
Vysoká škola polytechnická Jihlava
WFG Capital

Oficiální přepravní partnerství

FedEx Express

Fotografické partnerství

Nikon

Partnerství VR Zone

Go360

Agentura pro rozvoj Broumovska

Oficiální pivo festivalu

Pivovar MadCat

Oficiální dodavatelské firmy

AZ Translations

BIOFILMS

Böhm

BOKS

Borovka

Dřevovýroba Podzimek

E.ON

Epson

Fine Coffee

Flexipal

Franz Kafka Distillery

Husták

ICOM transport

Johannes Cyder

KINOSERVIS

KOMA Modular

Leros

Little Urban Distillery

Mahlerovka

M-SOFT

Mitech

MerchYou

Natural Jihlava

Next Bike

On Lemon

Savencia Fromage & Dairy Czech Republic

Vinařství Žerotín

We Are Ferdinand

Zahrady Laurus

Zmrzlina Snová

Partnerství Ji.hlava dětem

Národní plán obnovy, Financováno Evropskou unií

NextGenerationEU + MKČR

ČT:D

Brána Jihlavy

DAFilms Junior

Dětský lesní klub Hájenka

Tělovýchovná jednota Sokol Jihlava

Husták

Kavárna Paseka

Nikon Škola

Oblastní galerie Vysočiny

Rodinný park Robinson

VOŠG a SUŠG

Služby města Jihlavy

Kancelář Evropského parlamentu a Zastoupení

Evropské Komise.

Dále spolupracujeme

Aerofilms

Bombus Natural Energy

DIOD - Divadlo otevřených dveří

DKO - Dům kultury a odborů Jihlava

Dopravní podnik města Jihlavy

Horácké divadlo Jihlava

Masarykova univerzita

Město Třešť

NAMU

Newton Media

Oblastní galerie Vysočiny

Prádelna a čistírna Jihlava

Mediální partnerství

25fps

A2

A2larm

Dějiny a současnost

Film a doba

Radio 1

Regionální mediální partnerství

City.cz

Hitrádio Vysočina

Jihlavská Drbna

Jihlavské listy

Náš Region

SNIP a CO.

Mediální spolupráce

ArtMap

ČSFD

Festival Guide

FOTO

Full Moon

HIS Voice

Heroine

Host

Kinobox

Kult.cz

Nový prostor

Revolver Revue

Studio VOKO

7.G

Zahraniční mediální partnerství

Variety

Cineuropa
Modern Times Review
Business Doc Europe
Film New Europe

Kapitál
Kinema.sk
Kinečko
Kino Ikon